

SUVANNON SEUTU

SAKKOLAN, METSÄPIRTIN JA VUOKSELAN PITÄJÄLEHTI

Sakkolassa sijaitsevan lastenkodin lapset iloitsivat helmikuussa vierailulla käyneen Sakkola-Säätiön väen tuliaisista. Pehmolelujen kanssa poseerattiin sisällä ja pihalla hiihdettiin aikaisemmin saaduilla suomalaissuksilla. Lastenkotiin mahtuu 45 asukasta, tyttöjä ja poikia.

SUVANNON YMPÄRISTÖN
KOTISEUTULEHTI

N:o 2 * 2005
MAALISKUU

SUVANNON SEUTU nro 2/05:

- * Turkkisen turinat, s. 4
- * Palveltavina pääsiäisenä s.5
- * Repojen metsästystä, s.5
- * Jalkaväkijoukkueen kohtalo Lempaalassa kesällä 1944, s. 6-7
- * Nagant-revolveri oli Venäjän alipäälystön ase, s.7
- * Lapsuusmuistoja joulua odotellessa kotona Karjalassa, s.9
- * Kunnallinen toiminta takaisin vallatuilla alueilla, s. 8-9
- * Talvisilla taipaleilla Karjalassa, s. 10-11
- * Ystävyyskuntavierailu toteutuu toukokuussa, s. 12
- * Mannerheim ja talvisota kiinnostavat pietarilaisopiskelijaa, s. 13
- * Tule tutustumaan Metsäpirttiin, s. 14-15
- * Muistomatkailua, s. 16-17
- * Immoset Metsäpirtissä, s. 16-17
- * Tervetuloa Metsäpirtti-juhliille, s. 18
- * Kesämatkoja tarjolla s. 19
- * Virkin virkkeet, s. 20
- * Aahku, apsatti, hetas...s.21
- * Vuokselan koulujen historiaa, s. 22-23
- * Hovinkyläseuran terveisiä, s. 24
- * Sakkola-seuralle uusi veturi, s. 25
- * Revon suvun vanhin, s.26-27
- * Merkkipäiviä ja suruviestejä, s.28-29
- * Yhteystietoja, s. 32

SAKKOLAN HISTORIA

Toinen, uusittu painos Sakkolan historiaa on edelleen saatavana, samoin kirja Sakkolan kylät tuvasta tupaan ja muitakin teoksia! Kirjoja voi hankkia Osuuspankin konttorista Lempäälässä.

Kirjoja myyvät myös Eino Kuisma, Punkalaidun, sekä Lempäälässä Anneli Kuisma ja Aaro Viskari.

Anneli Kuisma hoitaa postitettavat tilaukset, puh. 03- 3748 410

Sakkolan historia II maksaa 13,50 euroa ja Sakkolan kylät tuvasta tupaan 18,50 euroa Postilähetyksistä peritään lisäksi lähetyskulut.

Sakkola-Museo avaa ovensa 2.5.2005 Lempäälässä Kuokkalan museoraitilla.

Museo on auki joka päivä klo 11-17 koko kesäkauden aina 4. syyskuuta asti. Tilauksesta museota esitellään myös muulloin. Kesäkauden teemana on mm. Lapinlahden kylä.

**Putkiliike
P. Nuora Ky**
37560 KULJU
Puh. 367 6100

SEURAAVA
SUVANNON SEUTU
TULEE TOUKOKUUSSA
ÄITIENPÄIVÄKSI
Aineistot toimitukseen
pe 15.4. mennessä.

PAUKUN PALSTA

Russofobia

Vii me vuonna alkutalvesta nousi Suomenkin tiedotusvälineissä esiin termi russofobia. Venäjän presidentin Vladimir Putinin EU-edustaja Sergei Jastrzhemski oli antanut Venäjän televisiossa haastattelun, jossa hän sanoi, että kaikissa uusissa EU-maissa sekä niiden lisäksi Tanskassa ja Suomessa on venäläisvastaisuutta ja vainoharhaisuutta eli russofobiaa Venäjää kohtaan.

Aloin miettiä, mitä tämä russofobia oikein mahtaa tarkoittaa. Russo tulee tietysti venäjänkielisestä sanasta russ eli ryssä eli venäläinen. Fobia taas tarkoittaa sivistyssanakirjan mukaan pelkoa ja kauhua. Onko tämä sitten venäläisvastaisuutta tai vainoharhaisuutta. Tuskinpa vaan. Käsittääkseni kyseessä on pelkästään ja yksinkertaisesti vain pelko. Olen toki kuullut, että pelko

aiheuttaa vihaa, mutta se onkin sitten jo ihan toinen juttu.

Onko Venäjän pelko sitten vainoharhaisuutta? Käsittääkseni ei. Yhdessä asiaa käsitelleessä televisio-ohjelmassa eräs nuorempi tutkija uskalsi sanoa ääneen, että Venäjä ja sen edeltäjävaltio Neuvostoliitto on itse syypää siihen, että näissä maissa suhtaudutaan varauksellisesti Venäjään. Mikä ihme tuo on, että Suomessa, Virossa, Latviassa, Liettuassa, Puolassa, Slovakiassa, Tshekissä, Unkarissa ja Sloveniassa suhtaudutaan Venäjään pelonsekaisin tuntein.

Muistan itsekin varsin elävästi sen elokuun aamun vuonna 1968, kun naapurin isäntä, Karvasen Eino, asteli vakain askelin meille. Eino oli sodan käynyt mies ja evakko, kotoisin Sakkolan Riiskasta.

- Nyt on ryssä Kekkoslovakiassa. Kohta se on täällä, manaili Eino.

Kyllä siinä meikäläiselläkin, 14-vuotiaalla pojalla, nousi pala kurkkuun. Monenlaiset ajatukset risteilivät päässäni: Tuleekohan se ryssä tänne? Tuleeko meille kommunistinen järjestelmä, jos se tulee? Siirretäänkö meidät Siperiaan, vai likvidoidaanko välittömästi niskalaukauksella? Onko meidän pakko lähteä pakoon vakkapa Ruotsiin? Miten meidän kaikkien käy? Miten käy Suomen?

Venäjän ulkoministeri Sergei Lavrov moitti Suomen lehdistöä, kun ne julkai-

sivat Karjalan palauttamiseen liittyviä mielipidetutkimuksia. Muistaakseni hän käytti niinkin voimakasta sanontaa, että tällainen kirjoittelu voidaan tulkita provokaatioksi. Ja meidän kaikki tiedämme, minkälaisen hässäköiden yksi venäläisten Mainilan suunnalla järjestämä provokaatio aiheutti.

Venäjän kauppaministeri German Gref pyrki estämään Suomen vapaan lehdistön toimintaa soittelemalla meidän kauppaministerillemme Paula Lehtomäelle, että Suomen media pitäisi panna kuriin ja järjestykseen. Eikö Suomessa vieläkään saisi kirjoittaa mitään negatiivista suuresta itäisestä naapurista?

Venäjän entinen Suomen suurlähettiläs Juri Derjabin, joka meillä ehkä paremmin tunnetaan neuvostoaikaisella nimimerkillään Juri Komissarov, jatkaa edelleen suomalaisten neuvomista neuvostoajan tyyliin.

Liekö tällaisten arvovaltaisten ministerien ja korkeiden virkamiesten antamat lausunnot omiaan lieventämään suomalaisten ja muiden Neuvostoliiton etupiirissä olleiden kansalaisten russofobiaa?

Hannu J. Paukku

Sakkola-Säätiön
valtuuskunnan puheenjohtaja
Harjatie 5, 32210 LOIMAA KK
p. 02-7628152, GSM 0500-741296
hannu.paukku@punkalaidun.fi

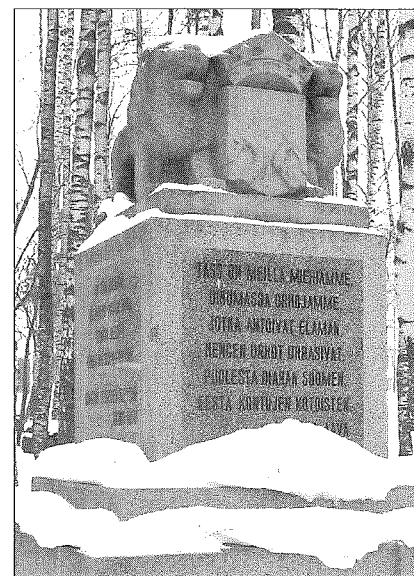
Kesämatkat nyt kalenteriin!

Ensi kesän matkoja suunnitellaan ja varataan nyt. Tässä lehdessä on joitain tärppejä ensi kesän kotikunnain matkoja varten. Lisää neuvoja kannattaa kysyä kokeneilta Karjalan kävijöiltä ja matkanjärjestäjiltä - paikkoja varmasti löytyy vielä ja neuvoja ja opastusta omatoimimatkaajillekin!

Sakkolassa matkaajia pysäyttää aina Kiviniemen komea koski, jonka kupeessa Sashan kaupassa asioidaan. Kotikyliä kolutessa kannattaa pistäytyä myös kylien pikkupuodeissa. Vieraat niissä otetaan ystävällisesti vastaan ja viittomalla selkiää, mitä ruplilla haluamme hyllyiltä hankkia.

Sakkolan kirkkomaalle pystytetty muistomerkki on jokavuotinen käyntikohde - kuvassa leijonapaasi talviasussaan helmikuussa 2005 - ja monen kierrokseen kuuluu myös Hovinkylän lahjoitusmaatalonpoikien muistomerkki. Lähivuosina toivon mukaan pääsemme myös kunniakäynneille Keljan taistelujen muistomer- kille, jota parhaillaan suunnitellaan.

Tärkeitä ovat tietty käynnit oman suvun juurilla kotikylien kujilla. Autosta katselemisen sijaan kannattaa jalkautua koluamaan kivijalat ja pellonpienareet. Näin myös pääsee paremmin puheisiin paikallisen väen kanssa. Kannas kutsuu! -MRT

TURKKISEN TURINAT

Pääsiäistä odotellessa

Tuossa vaimo on kutonut ja ommellut lapsille ja lapsenlapsille sukukertomusta. Vunukat ovat asiasta innostuneet ja kyselleet suvun kotipaikoista ja entisajan elämästä. Onpa siinä pitänyt terästyä ja kertoilla juuristaan ja tavoistaan.

Näin pääsiäisen alla virpominen ja muut sen ajan perinteet muistuvat mieleen päällimmäisinä.

Kun kotiuduttiin tänne Lempäälään Lopen kartanon maille, ensimmäiset muistoni liittyvät liekkuun eli keinuun. Navetan ylisille isä pääsiäisviikolla rustasi lankusta ja köysistä keinu. Katto-orren ylitse hän viskasi tukkuormaan sideköydet niin, että syntyi pari metriä pitkän ja parikymmentä senttiä leveän lankun kannattimet. Sinne sitten molempiin päihin isommat sisarukset vauhdinantajiksi ja pienemmät kakarat tiukasti lankkua puristaen istumaan kyytiläisiksi. Kylläpä tuntui hulppealta, kun katonraja kahta puolen orsien lähestyttiin. Vauhti vihlaisi mukavasti vatsanpohjasta. Uhkarohkeimmat siitä sitten hyppivät heinäkasaa. Joskus ajoitus epäonnistui ja kolhuja kera nyrjähdysten palkkiona. Naapurustosta saatiin helposti lisäseuraa keinukarkeleihin.

Vaan siitähän sitten tupasille. Kakkarat, piirakat, kastettava eli karjalanpaisti

”Olihan pussissa
hirsakanmunia
eli hevosen
sontakikkareita.”

ja mämmi tuohisessa tuokkosessa kerman kera äkkiä paransivat vaivat. Kananmunien värjäys tapahtui useimmiten sipulivedessä. Joskus vesivärein koristelimme, mutta väri painui kuoren läpi värjäten itse syötävänkin. Pääsiäispäivän juhllaisuuksiin kuului toisinaan oman tarhan tuottama lammaspaisti.

Virpominen ja kuostit olivat pääsiäisajan jännittävää touhuamista. Palmusunnuntaina vaelsimme porukalla isän enojen kotiin Pajarille sekä muihinkin sakkolalaisyntysiin naapureihin virpoen ja toivotellen terveyttä ja muuta hyvää tulevalle vuodelle. Pääsiäisenä sitten kiersimme saman reitin palkanmaksun ja kuostin merkeissä.

Myöhemminhän virpominen ja noitaperinteen yhdistelmänä on perinne muuntunut kaikkien lasten touhuamiseksi, joskus valitettavasti melkein pärisiäisenä tuon virpomisen alkujuuri ja kristillinen tausta nuoremmalle väelle.

Pääsiäisen aikaan usein oli myös komeat hankiaiskelit. Suksilla, vesikelkalla ja potkureilla kiisimme kotipellon yli naapureihin tai kauemmaksikin auringonnousun aikaan. Joskus paluumatka oli raskas, kun aurinko lämmitti hangen upottavaksi ja oli paarustettava umpihankea kotokonnuille.

Aprillipäivää piti varoa visusti, ettei kukaan aprillaisi, vaan ei se aina onnistunut. Yhtenä huhtikuuisena lauantaina,

aprillipäivänä, isä-Viljo sanoi aamutuihin naama peruslukemilla:

”Kukas pojista lähtee hakemaan Pajarista Juho-enolta ja Hilma-tädiltä hirsakanmunia. Noutaja saa puolet palkakseen.”

Minäpä sitä innolla ilmoittauduin matkaan hyvän, maukkaan palkkion innoittamana. Nopsaan suksille, yli peltoaukion ja henki huokuen reppu selässä selittämään Juho-enolle hirsakanmunatarve. Juho kiikuttikin kohta melkoisen muna-annoksen ruskeassa paperipussissa varoitellen lankeamasta ja muutoinkin tarvelemästä pussukalista.

Reippain ottein hiihtelin kotiin ja ojentelin repun isälle. Naurunkure suupielessä hän ojensi repun takaisin ja lupasi koko pussillisen noutajalle omaksi. Ilmeeni oli varmaan näkemisen arvoinen, kun avasin pussin muiden naureskellessa.

Olihan pussissa hirsakanmunia eli hevosen sontakikkareita. Vaan ottihan se luonnolle, kun olin langennut aprillipilaan.

Silloin melkein itketti, mutta myöhemmin hymynkare suupielessä olen lapsilleni ja lapsenlapsilleni kyennyt kertomaan haksahduksestani. Taisipa pieni ahneudenpoikanen olla osasyynä aprillipilaan sortumisessani.

Pikkutapahtumista ja sattumuksista kertyy muistojemme helminauha. Se on hyvä ajoissa tallentaa ja kertoa jälkikasvulle muistoiksi. Näin perinne tallentuu ja siirtyy elämänrikkauksiksi uusille sukupolville.

Iloista pääsiäisenäikää toivottaa

Hannu Viljonpoika Turkinen

Palveltavina pääsiäisenä

kymmenisen
vuotta sitten
ajoin kolarin

toinen jalka
pantiin pitkään kipsiin

pari viikkoa
olin sairaalassa

omin voimin
en päässyt
sängystä liikkeelle

en jaksanut
siirtää kipsijalkaa
lattialle

piti
soittaa ja pyytää
”kipsinsiirtoaapua”

sitten
saatoin liikkua
sauvojen avulla

moni
muukin asia
oli avun takana

itse
en pystynyt

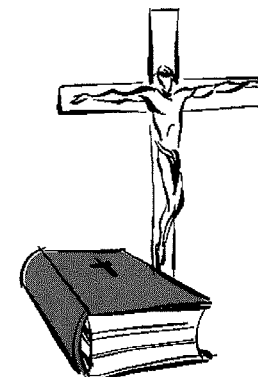
pani miettimään

vaikeinta
oli pyytää apua

ymmärtää
että itse en pysty

minä,
joka aina ennen
olin pärjännyt
ihan itse

piti
suostua palveltavaksi

elämme
pääsiäisaikaa

paastonaika
on hiljentänyt

kuljetanut
kohti kärsimysviikkoa,
pääsiäisen tapahtumia

Jeesus
tiesi, mihin
oli menossa

opetuslapset
kulkivat mukana
vierellä, perässä

Jeesus
kulki pääsiäisen tien

kärsimyksen
kuoleman
ylösnousemuksen

palvellakseen
minua, meitä

suostummeko
palveltaviksi ?

Leena Repo

Pääsiäisajattelman kirjoittaja
on sakkolaisjuurinen rovasti.

Repojen metsästystä

Olen vuosikausia tutkinut sakkolalaisia sukujuuriani. Paljon olen löytänyt, paljon pannut talteen.

Yhdessä sukumme piirissä teimme sukukirjankin. ”Revon Yrjön Matin Heikin Juhon Mikko sekä hänen jälkikasvunsa” on koossa. Tämä perhe eli pääosin Sakkola Ojaniemessä, Vilakkalassa sekä Kaarnajoella. Yrjöllä oli Matin lisäksi Juho-poika. Matilla oli myös monta lasta jne.

Lisäksi Sakkolassa asuivat 1600-luvulla ainakin Antti (Anders) sekä Tyni ja Hannu (Hans) Repo. Lisa Nielsintytär Repo eli tuolloin Haparaisissa. Hän on ollut Sakkolan kärejällä v. 1688. Kuka se Niels oli?

Onko Revoista olemassa tutkittua tietoa, monisteita, julkaisuja tms?

Olin iloinen saadessani käyttööni ko. tietoutta. Pelkästään tietokoneen ääressä istuminen ja tutkiminen käy ajan mittaan yksitoikkoiseksi.

On myös hyvä hahmottaa asioita useammalla tavalla. Tutkimusten ei tarvitse olla ”valmiita”, hienosti painettuja tai muuta vastaavaa. Pienikin tieto vie eteenpäin.

Ottaisitko yhteyttä?

Leena Repo,
Matintie 12 as 4,
04600 Mäntsälä,
040-7433254,
leena.repo@nic.fi

TILAA OMA SUVANNON SEUTU!

**KARJALAISTA ASIAA SAKKOLASTA,
METSÄPIRTISTÄ JA VUOKSELASTA**

kahdeksan kertaa vuodessa kotiin kannettuna 20 eurolla.

Tilauksia voi jättää myös yhdyshenkilöillemme - katso yhteystiedot sivulta 32!

Jalkaväkijoukkueen kohtalo Lempaalassa 14.6.1944

Lokakuussa 1943 jouduin ikäluokani miesten tavoin täydennyksenä rintamajoukkoihin. Yksikköni oli tällöin rantavarmistuksessa Terijoen kohdalla. Sakkolan miehiä omasta komppaniasta löytyi Vilho Loponen Haparaisista sekä erästä toisesta komppaniasta Kaarlo Kuuppo Vilakkalasta ja serkkuni Eino Karjalainen Lapinlahdesta.

Vuoden lopulla pataljoonamme siirrettiin rintamavastuuseen Rajajoen lohkolle Suomenlahden ja Aleksandrovkan kirkon välille. Pienenä erikoisuutena oli, että konekiväärillämme Rajajoen sillan pielessä parin viikon ajan oli öisin toisena vartiomiehenä virolaisen vapaaehtoispataljoonan miehiä, joista monet olivat pikkuveneillä Suomenlahden yli Saksan armeijasta tulleita. Pieniä kahinoita ja vihollisen tarkka-ampujien jatkuva varomista lukuun ottamatta talvi kului melko rauhallisesti vartiovuoroja tehden.

Touko-kesäkuun vaihteessa 1944 18. divisioona, johon kuulumme, siirrettiin lepoon, linnoitustöihin Rautuun Palkealan tienoilille. Kauan emme kuitenkaan levossa saaneet olla, sillä vihollisen suurhyökkäyksen alettua saimme 11.6. käskyn siirtyä Raudusta Lempaalan Salosavotan maastoon noin viisi kilometriä Lempaalan järvestä länteen. Juuri ennen tuota lähtökäskyä olimme kersantti Vilho Loposen kanssa, joka ei pienestä hätkähtänyt eikä turhia lupia kysellyt, lähdössä luvattomalle viikonlopun käynnille kotonamme, joka ei ollutkaan kuin 15 kilometrin kävelymatkan päässä. Onneksemme emme kuitenkaan ehtineet toteuttaa aikomustamme, sillä tuossa tilanteessa siitä olisi melko varmasti seurannut sota-oikeustuomio, koska luvaton poistuminen majoitusalueelta oli jo pari päivää ollut ankarasti kielletty.

Yöllisen rasittavan 35 kilometrin marssin jälkeen saavuimme kohtee-

”Pieniä kahinoita ja vihollisen tarkka-ampujien jatkuva varomista lukuun ottamatta talvi kului melko rauhallisesti.”

seen, jossa vielä piti olla omat joukot edessämme, mutta yhteydet olivat kai jossain vaiheessa pettäneet, koska omat olivat samana yönä eri reittejä jo vetäytyneet. Tämä yllätyksen havaittuaan pataljoonamme levittäytyi nopeasti aseisiin sankkaa metsää kasvavaan korpimaastoon. Tuo Salosavotta lienee kai joskus ollut jonkinlaista rautamalmin kaivamispaikkaa, ainakin sellaisia pieniä kaivauksen jälkiä näkyi metsissä. Samoin mukulakivillä vahvistettu tienpinta oli ilmeisesti tarkoitettu tavarankuljettamista varten Pietariin jalostettavaksi.

Vihollinen kai aluksi sillä lohkolle kokeili ja järjesteli voimiaan, koska mitään suurempia ryntäyksiä ei pariin päivään tapahtunut. Aamulla 14.6. varsinainen hyökkäys sitten alkoi, jolloin vihollinen valtasi rynnäköillä erään komppanian asemat. Joukkueemme sai teltassa nukutun parin tunnin yön jälkeen herätyksen ja käskyn vastaiskuun. Se onnistuikin hyvin, sillä äkkirynnäköillä, kovan huudon ja kivaan käsiaseiden tulituksen avulla saimme vihollisen ihmeen helposti pakenemaan jättäen jälkeensä kaatuneita sekä pari vankia. Vastassamme olivat joukot eivät näyttäneet olevan mitään valiojoukkoja, vaan kuluneita aseita ja varusteita käyttäviä itäisten arojen tummahipiäisiä poikia.

Palailimme vastaiskusta kohti lähtöpaikkaamme ilman tappioita ja hyvää onneamme kiitellen, kun onnemme

äkkiä kääntyikin päinvastaiseksi. Vihollinen oli nyt aloittanut tosi hyökkäyksen koko pataljoonamme lohkolle ja ampui voimakkaita keskityksiä kranaatinheittimillään juuri kulkusuuntamme eteen pysäyttäen paluumme. Seuraavat puolenkymmentä kranaattia osui juuri kohdallemme tehden pahaa jälkeä. Kuulin vain humahduksen ja näin voimakkaan valon leimahduksen sekä tunsin olevani maassa pitkälläni. Takaa tulleet sirpaleet olivat tehneet jalat polvia myöten täysin tunnottomiksi ja istualleni kömmittyäni näin, että suurin osa joukkueestani makasi maassa, kymmenkunta heti kuolleina ja loput haavoittuneina. Ryhmän verran miehiä jäi ehjäksi ja he lähtivät heti hakemaan paareja joukkosidontapaikalta, jonka piti olla muutaman sadan metrin päässä, mutta pahaksi onneksi se olikin siirretty taaksepäin kilometrien päähän. Miehet lähtivät perään, joten me haavoittuneet jäimme oman onnemme nojaan.

Sidoimme haavojamme, minkä voimme, ja ne, jotka pystyivät kävelemään, lähtivät pyrkimään taaksepäin. Me, jotka emme siihen pystyneet, jäimme odottamaan apua, mutta tilanne alkoi pahentua, kun vihollisen hyökkäys eteni niin, että meteli ja pauke alkoi kuulua jo molemmilta sivuiltakin. Myös kohdallamme olleet omat joukot alkoivat perääntyä melkoisessa epäjärjestyksessä. Kiire tuntui olevan kaikilla ja pelko mottiin jäämisestä suuri, ja

”Sidoimme haavojamme, minkä voimme, ja ne, jotka pystyivät kävelemään, lähtivät pyrkimään taaksepäin.”

kun ohimenijöissä ei ollut tuttuja, apua emme saaneet. Tilanne alkoi näyttää jo toivottomalta, ja kun jalat eivät kantaaneet, päätin yrittää konttaamalla taaksepäin. Muutaman kymmenen metrin konttaamisen jälkeen kohdalleni osui tuttu Tampereen poika Lahtinen kaverinsa kanssa, ja he välissään raahaten toivat minut muutaman sadan metrin matkan omien luo. Sain myös kuulla, että he olivat viimeiset omat miehet, jotka sieltä enää tulivat. Jsp:n ja Raudun kentäsairaalan kautta matka jatkui sitten Mikkelin sotasairaalaan.

Sairaalan ja toipumisloman jälkeen ehdin vielä ennen sodan loppua takaisin yksikköni ja sain tällöin tietää, että olin viimeinen haavoittuneista, joka siitä tilanteesta pois pääsi. 16 joukkueemme miehiä jäi kentälle Salosavotan korpeen eikä heistä sen jälkeen ole mitään tietoa saatu.

Sotavankiluettelossakaan ei ole yhtään nimeä löytynyt, joten on ilmeistä, että heidän hautansa on siellä, mihin jäivät, jos nyt sitten on haudattu olleenaan.

Nyt, kun kentälle jääneitä vainajia

”Ensi kesänä mahdollisesti on yritettävä heidän löytämistään, jos siellä nyt mitään löydettyä enää on.”

on alettu etsiä, on näistäkin vainajista mennyt tieto viranomaisille, mutta mitään toimenpiteitä ei heidän kohdallaan ainakaan vielä ole tehty. Viime vuosiin saakka olen aina tilaisuuden tullen voinut näiden kentälle jääneiden kohtaloa omaisilleen selvittää. Varma tieto, vaikka kuinka kova ja raskas tuntuu kuitenkin olevan jonkinlainen helpotus omaisille.

Omalla kohdallani nuo runsaan 60 vuoden takaiset tapahtumat ovat jälleen läheisesti sivunneet elämäni. Yrityksistä huolimatta en aikaisemmin saanut yhteyttä silloiseen pelastajaani, mutta pari vuotta sitten Sotainvalidi-lehdessä olleen joukkueeni kohtaloa käsittelevän kirjoituksen jälkeen ”Tampereen poika”

Pentti Lahtinen löytyi. Nyt olemme pari kertaa tavanneet, ja hän, itsekin sotainvalidi, oli kunniavieraana 80-vuotisjuhlassani, jolloin sain antaa hänelle julkisen tunnustuksen ja kiitoksen silloisesta rohkeasta ja päättäväisestä toiminnastaan. Ilman sitä viimeinen leposijani olisi siellä Lempaalan Salosavotan korvessa.

Viime syksynä osoitteen saatuaani otin yhteyttä Kentälle jääneiden vainajien muiston vaalimis-yhdistykseen ja sain sieltä, ihme kyllä, noita rajantakaisia alueita käsittäviä karttoja, joista luulen pystyväni määrittämään näiden kentälle jääneiden paikan.

Mikäli virallista tai muuta apua on saatavissa ja kuntoa riittää, niin ensi kesänä mahdollisesti on yritettävä heidän löytämistään, jos siellä nyt mitään löydettyä enää on.

Olisihan se ainakin jonkinlainen kunianosoitus heille, jotka ilman sitä ovat jo riittävän kauan olleet.

Olavi Loponen
Juupajoki

Nagant-revolveri oli Venäjän alipäällystön ase

Viime Suvannon Seudussa olleessa kirjoituksessani mainitsin venäläisestä Nagant-revolverista, jonka oli saanut erään kahakan jälkeen.

Minulle soitti eräs mies ja kyseli tuosta revolverista. Hänen vaarinsa oli kuollut sodan aikana lähitaistelussa venäläisen pistoolin luotiin, siksi hänen kiinnostuksensa.

Kerron tässä lyhyesti, mitä aseesta satun tietämään. Nagan, Nagant-revolveri oli ollut etupäässä Venäjän armeijan alipäällystön käytössä. Jokaiselle ryhmän johtajasta alkaen kuului olla tuo ase – miten lie ollut käytännössä? Nagan oli yksinkertainen ja varmatoiminen, sen iskuri oli vedettävä vireeseen aina ennen laukaisua. Tähän sopivia 7.62

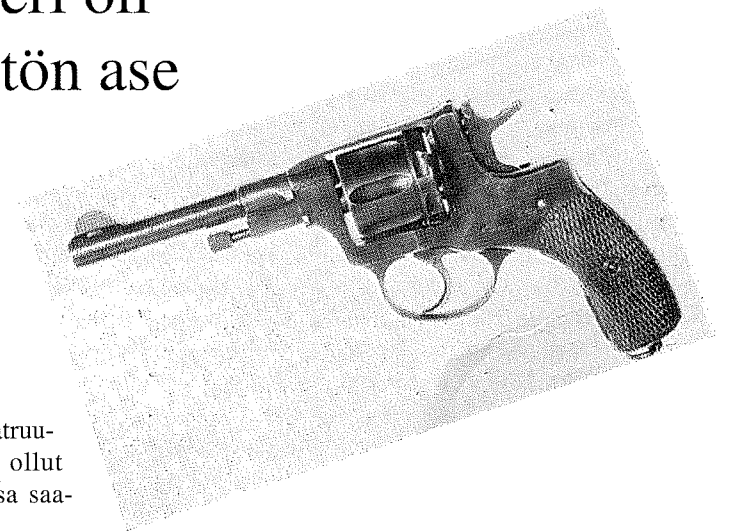
mm:n patruunoita ei ollut Suomessa saatavissa.

Toinen, niin sanottu upseeripistooli oli ”Tulskij Tokarov”, automaatti 7.62 mm:n ase. Tämän pistoolin suomalaiset olivat ristineet tähtipistooliksi. Nimi johtui siitä, kun aseeseen kahvassa oli Neuvostoliiton aikainen viisisakarainen tähti.

Nämä kaksi asemallia olivat yleisim-

mät Venäjän armeijassa. Näitä, samoin kuin muitakin aseita, sotilaat toivat aina lomalle tullessaan ja jättivät kotiin. Tänä päivänäkin niitä on jossakin ullakoilla varmasti.

Viljo Pitkänen
Sakkola

Talvisilla taipaleilla Karjalassa

Talviset tantereet Karjalan kannaksella eivät juuri poikenneet pirkanmaalaisista näkymistä, jos lumimäärällä mitataan. Joukko Sakkola-Säätiön edustajia tutkaili ensi kesän majoitusmahdollisuuksia ja valmisteli toukokuulle suunniteltua ystävyyskuntavierailua helmikuuisella visiitillä Karjalassa.

Vesilahden Liikenteen Markku Nuora sompaili talvimatkalla pikkubussillaan jopa sellaisia väyliä, minne kesällä ei ole ollut aina koluamista. Matkalaisten palvelu pelasi Antti Musakan lomatuvalle Pyhäjärvellä, vatsat saatiin täyteen, sauna lämpeni eikä huoneissakaan tarvinnut palella. Musakan ulkosauna on palanut, mutta päärakennuksen sauna toimii, ja parhailaan yrittäjä rakentaa lisää uutta majoitustilaa.

Markku Nuora on kokeneimpia Karjalanmatkaajia – helmikuinen talvimatka oli laskujen mukaan jo 205:s! 1990-alusta lukien matkailijoita Karjalaan vienyt Markku on keskittänyt matkat kesäaikaan ja onkin vitsailut, että kesällä hän majoilee enemmän Karjalassa kuin kotonaan Vesilahdessa.

– Eipä Karjalassa talvella ole paljon katsottavaa, eikä ihmisillä isommin halua lähteä. Joitain erityismatkoja on

talvisinkin tehty, esimerkiksi Lempäälän seurakunnan diakonin organisoimia avustusmatkoja Petroskoihin.

Helmikuun 2005 matkassa oli kolme moottorikelkkailijaa, joiden tarkoituksena oli retkeillä parin päivän safaria Musakalta käsin. Aikomus kutistui yhden päivän kelkkailuun Karjalan kunnalla, kun ajokoneet menivät lakoon eikä remonttimiestä sunnuntaina lähdetty edes etsimään.

Yhden kelkkailupäivän aikana Jyrki Nuora kuitenkin pääsi surauttamaan suksensa juurille Sakkolan Petäjäjärvelle.

– Kauaa ei ehditty siellä ajella, kun alkoi tulla pimeää. Mutta hieno kokemus joka tapauksessa, kommentoi Jyrki Nuora.

Matkalaisten reittivalintoja vaikeutti samaan aikaan Sakkolassa ajettu talviralli, jonka seassa kelkkamiehet kotvan seikkailivat...

Kannaksella on tarjolla talviurheilua myös laskettelijoille ja lumilautailijoille. Pikapyrähdys Valkjärvellä sijaitsevaan Lenko-laskettelukeskukseen näytti, että hyvinvoivat venäläisperheet ovat ottaneet paikan omakseen.

Lomakeskus toimii myös kesällä, jolloin tarjolla on mm. ratsastusta.

Lisätietoja www.zoldol.spb.ru

Kiersimme katsomassa myös muita lomakylä. Esimerkiksi Sakkolan Kiviniemen kupeessa sijaitseva Green Village oli avoinna. Päärakennuksen vieressä vilahti venäläisperhe moottorikelkkokineen ja joku nuorimies mönkijällä möyrien – me suomalaisvieraat päätimme lounastaa paikalla.

Kiviniemessä Losevossakin pyörähdimme kahvitauon verran, paikka oli auki tiettävästi Sakkola-rallin väkeä palvellakseen. Kiviniemen kosken kupeessa sijaitsevan Sasha Kulikovin kaupassa asioimme retken aikana useammankin kerran ja katsastimme myös viereen rakennetun uuden sivurakennuksen antimet. Myös Lapinlahden, Petäjäjärven ja Haparaisten kyläkauppojen ovet olivat avoinna.

Sakkolan kirkonkylän vaiheilla sijaitseva lastenkoti, entinen Sakkolan vanhainkoti, otti yllätysvieraat vastaan lasten ilolla. Terveisinä viedyt talvivaatteet ja erityisesti lelusäkillinen otettiin vastaan kiitoksella. Lapset ihmettelivät Suvannon Seudun päätoimittajan digikameran kuvia, joita sai näytöstä saman tien ihailla – ja esittelivät itse sinne aiemmin vietyjä suomalaisia suksia, joilla nyt lasketellaan lastenkodin rinteitä.

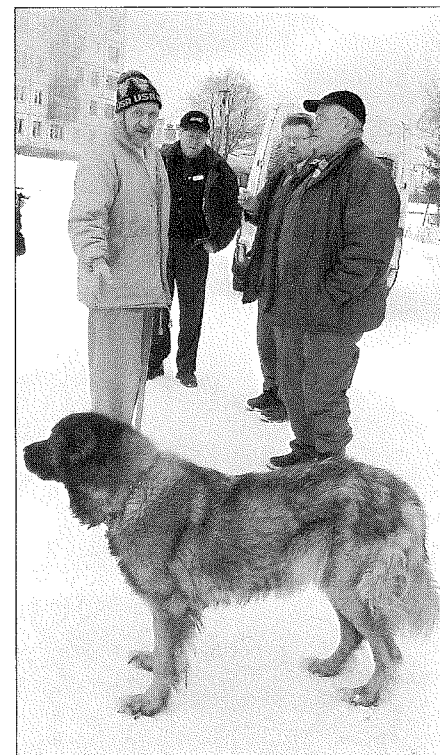
Lastenkodin johtaja esitteli tiloja Sakkola-Säätiön edustajille. Ensi kesän elokuun alun opiskelijoiden stipendimatkaa suunnitteleva Hannu J. Paukku sai samalla vahvistuksen, että halutessaan matkailijat voivat majoittua myös lastenkotiin, kun sen lapset ovat muualla kesäleireillä.

Lastenkotia on remontoitu, ja kodin tukijana on mm. Helsingin kaupungin liikennelaitoksen väkeä. Lastenkodin johtaja kertoi, että myös paikalliset ja pietarilaiset yrittäjät antavat apua lastenkodin väelle. Kodissa on tilaa noin 45 orpolapselle Käkisalmen piirin alueelta.

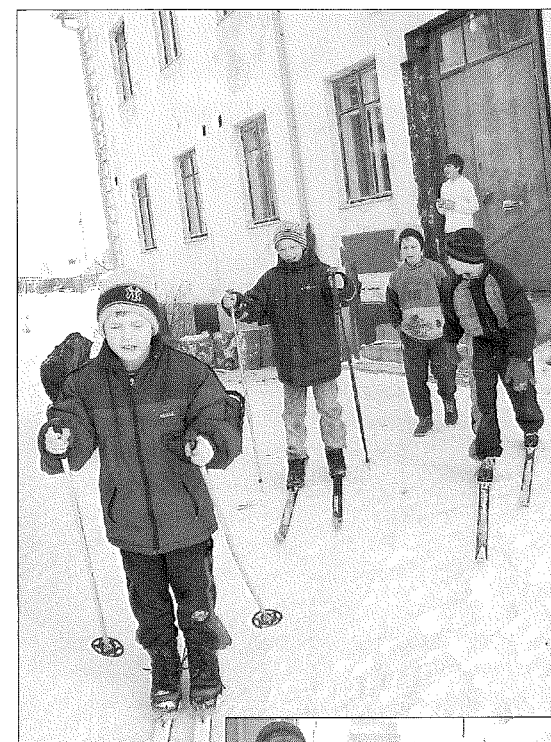
Jyrki Nuora (vas) ja Pekka Lahdenmäki tutkailivat maastoja moottorikelkkaillen.

jatkuu sivulla 12

Kiviniemen sillan yli jyrää liikennettä tasaiseen tahtiin kesät, talvet.

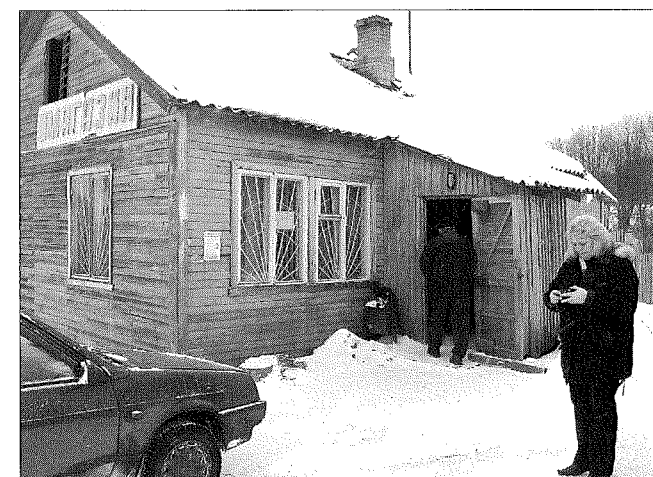
Sakkolan kirkonmäellä jututimme paikallista asukasta tämän ulkoiluttaessa koiraansa.

Lastenkodilla pojat hiihtivät suomalaisten tuomin suksin. Nyt viemisinä oli leluja.

Markku Nuora pistäytyi "kotikylän kaupassa" Petäjäjärven aseman puodissa, jota pitää Nina Kalinka. Hän keskusteli innolla suomalaisten asiakkaiden kanssa, mutta tulkkia tarvitaan avuksi.

Aila Alanen tutki rupliensa määrää ennen Haparaisten kyläkauppaan menoa. Makeisia ja tattaria ostettiin tuliaisiksi.

Ystävyysskunta- vierailu toteutuu toukokuussa

Lempäälän, Vesilahden ja Punkalaitumen ystävyysskuntavierailu Karjalaan tehdään toukokuussa. Tapasimme helmikuun matkalla sikäläisten kuntien johtoporrasta ystävyyssillallisella Musakalla, ja tapaamisessa kiiteltiin hyvin alkanutta yhteistyötä.

Venäläiset kertoivat odottavansa ensi syksyn kuntavaalejaan ja hallinnon-uudistusta, josta osin ollaan menossa suomalaisen tapaiseen paikallishallintoon, johon sikäläiset kuntajohtajat pari vuotta sitten Suomen-vierailullaan tutustuivat.

Kuntajohtajat ennakoivat, että mahdollisuuksien mukaan alueelta saattaa jatkossa löytyä hotellien ja lomakyläjen ohella yksityistakin majoitusta.

Vierailun päättäjäispäivänä pääsimme myös Käkisalmen johtajan puheille, jolloin vahvistui, että kuntavierailu voidaan toteuttaa toukokuussa, kun Karjalan kunnailla lehtii puu... -MRT

Neuvottelussa Käkisalmen johtaja Jahnjukin (vas.) kanssa sovittiin ystävyysskuntavierailusta, oikealla Hannu J. Paukku ja tulkki Matti Roukka.

Käkisalimesta kertovat taulu ja vastavalmistunut kirja. Lahjat Sakola-Säätiölle luovuttivat Aleksandr Sokolov ja Valentina Tjurina.

Suvannon Seudun juttuja parin vuoden takaisesta Suomen-vierailusta tutkivat Aleksandr Sokolov (vas), Nikolai Baban, E.I. Maulenkova ja Albina Martjanova.

Mannerheim ja talvisota kiinnostavat pietarilaisopiskelijaa

Very nice to see you – hauska tavata! Perheemme vieraaksi saapunut Alexander Maslov Pietarin teknillisestä yliopistosta teki ensikättelyllä hyvän vaikutuksen. Kohetelias ja sivistynyt, sujuvasti englantia ja saksaa puhuva, myös suomen kielellä toimeen tuleva 19-vuotias nuorimies viipyi vajaan viikon Lempäälässä ja toimi oivallisena maansa lähettiläänä. Kansainvälisten suhteiden opiskelija tuskin turhaan haaveilee vaikkapa diplomaatin urasta!

Mutta palataan pikaviisiitin alkulähteille. Lempäälän lukiota käyvä poikamme Lari Toikka tuli helmikuuisena päivänä koulusta kotiin ja ilmoitti ohimennen, että meille tulee sitten viikoksi vaihto-oppilas Venäjältä.

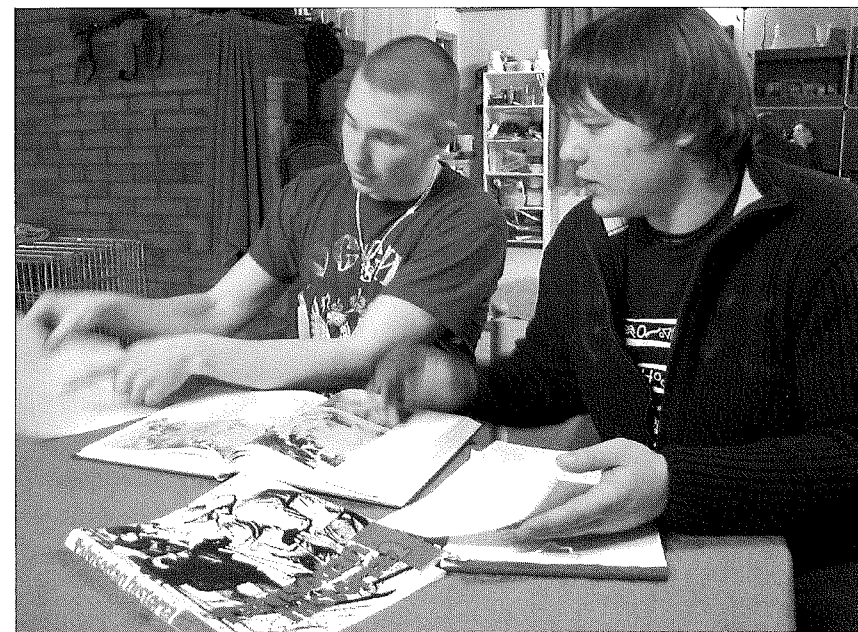
– Vai haluatteko, etten koskaan opi kunnolla kieltä, kysäisi nyt kolmatta vuotta venäjää opiskeleva 17-vuotias esikoisemme.

Koska asia kuulosti ilmoitusluontoiselta eikä vierailuviikoksi ollut tiedossa mitään muuta erikoista, sovittiin, että vieras on tervetullut – kunhan tyytyy siihen, että petipaikka, vessa, suihku ja ruokahuolto toimivat. Perheen nuorison vastuulle jäi viikon viihdytyskiertueen järjestäminen, koulunkäynnin ohella tietty.

Ennen saapumistaan Suomeen Alexander lähetti sähköpostilla lyhyen esittäytymisensä, jossa hän tunnustautui Mannerheimin ihailijaksi ja kertoi suuresta kiinnostuksestaan Karjalaan ja historiaan.

Viesti osoittautui täydeksi todeksi: kansainvälisiä suhteita, kieliä, kulttuuria ja historiaa opiskeleva nuorimies tutki innolla talvisotaan ja muuhunkin Suomen ja Venäjän yhteiseen historiaan liittyviä teoksia.

Sattumoisin Lari oli hiljattain tehnyt lukiokurssillaan esitelmän Mannerheimista, joten pojilla riitti puhuttavaa. Ilalat loppuivat kesken, ja niinpä meiltä on nyt lähdössä pakettillinen valokopioita

Alexander Maslov (oik.) ja Lari Toikka tutkivat yhdessä talvisodan historiaa.

Alexander aloitti opinnot Pietarin teknillisessä yliopistossa neljä vuotta sitten ja opintoja on vielä vuosi edessä.

oppimateriaaliksi nuorelle Suomen-ystävälle.

Miksi sitten 19-vuotias, Kazakstanista kotoisin oleva Alexander on kiinnostunut Suomesta, talvisodasta ja Mannerheimista?

– Sitä en todellakaan osaa selittää. Yksi kiinnostuu yhdestä asiasta, toinen toisesta. Mutta ihmisen pitää tuntea historiansa, että voi oppia siitä ja ymmärtää paremmin nykyistä ja tulevaa.

Opiskelujen ohella venäläis-suomalaisessa firmassa töitä tekevä Alexander on toiminut mm. oppaana ulkomaa-

laisilla turistiryhmillä. Ensimmäistä kertaa Eremitaasi-palatsia suomalaisille esitellyt nuorukainen hoiti homman niin tyylikkäästi, että kantaa nyt kaulassaan komeaa Kalevala-korua: karuhahmon lahjoitti mieshenkilö, joka halusi kiittää oivallisesta opastuksesta.

Lyhyen Lempäälä-visiitin päätteeksi me halusimme muistaa vierasta työkalulla: ojensimme hänelle juustohöylän, koska se oli Alexanderille uusi tuttavuus.

– Todella hauska vehje! Meillä leikataan juustoa veitsellä, en ole koskaan nähnyt tällaista, lahjansaaja naureskeli.

Viikon aikana Alexander sekä opiskelukaverinsa Kostya ja Nastya opettivat lukiolaisille venäjänkielen ääntämisen niksejä. Lisäksi he seikkailivat Tampereella ja Lempäälässä isäntäperheiden nuorison opastuksella. Alexander ja Juha Kuisman perheessä asustanut 20-vuotias Kostya pääsivät myös pilkille ja nuotiotulille Arttu Kuisman sekä Lari ja Keimo Toikan opastuksella. Vierailun parhaat palat tallentuivat videolle kotiin vietäviksi.

Marjo Ristilä-Toikka

Tule tutustumaan Metsäpirttiin

Näin pääset perille

Viipurista Raudun (Sosnovo) keskustaan; vasemmalle jää koivikko, jossa on Leninin patsas ja oikealle aukio ja keltainen kulttuuritalo. Aja suoraan eteenpäin 16 km päällystettyä tietä ja olet Metsäpirtissä (Zaporozhskoje)

Sakkolan (Gromovo) kirkonkylän läpi on 21 km:n matka Taipaleen joen pohjoisrantaan ja siellä sijaitseviin Terenttilään , Koukunniemeen ja Taipaleeseen (Solovevo). Tie on huonossa kunnossa.

Raudun Sirkiänsaarelta (Peski) vanhalta rajanylityspaikalta Koskitsasta johtaa Metsäpirttiin Korleen kautta useimmiten huonossa kunnossa oleva tie.

Nähtävyydet

Talvisodan (30.11.1939-13.3.1940) taistelupaikat

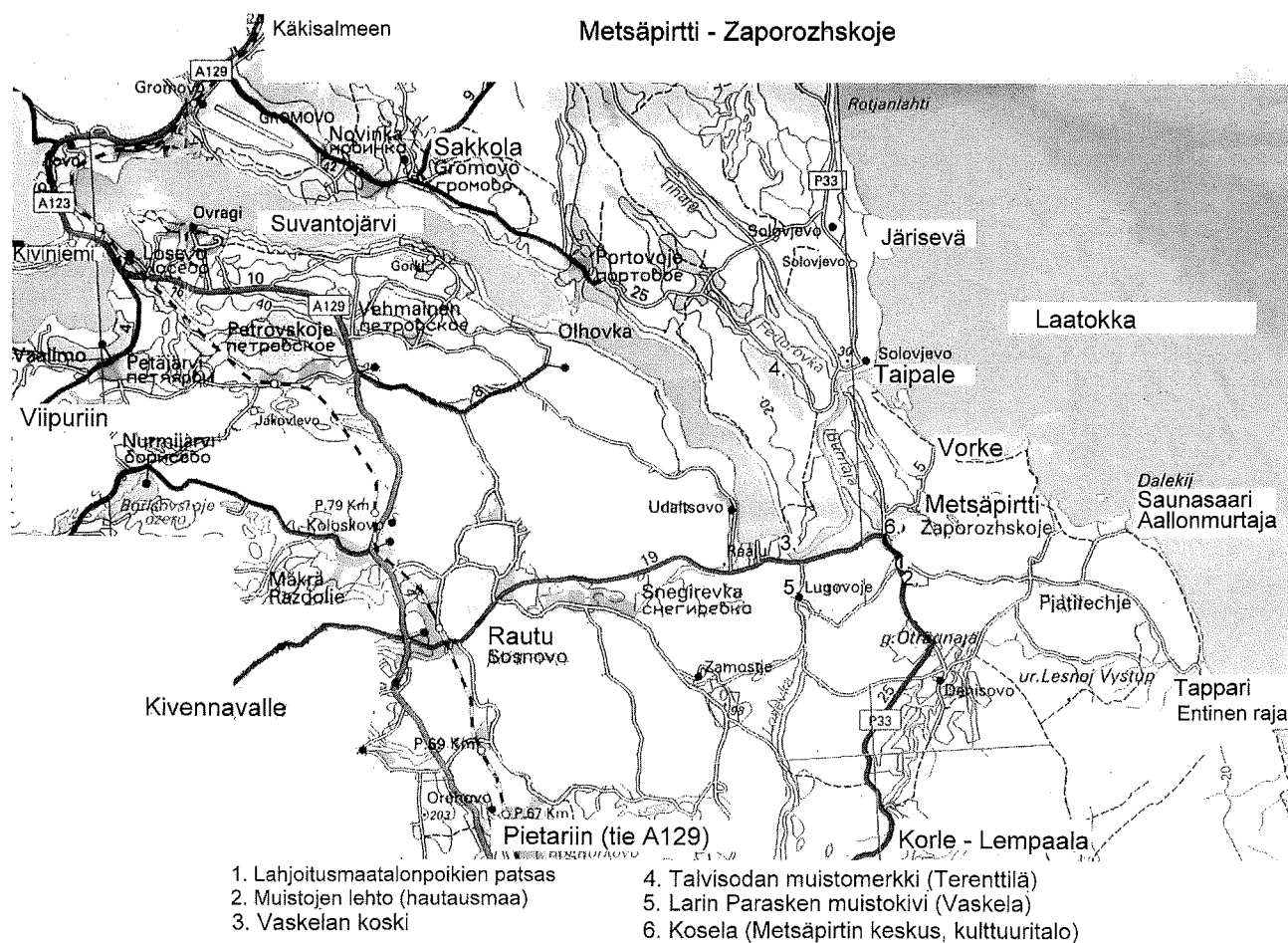
Historialliset taistelupaikat sijaitsevat Taipaleen joen pohjoispuolella. Alueella on sankarivainajien muistomerkit, suomalainen ja venäläinen, panssariesteitä ja taisteluhautoja. Kaarnajoen sillan jälkeen Taipaleen joen rantatöyräällä pienen mäen päällä oikealla on räjäytetty bunkkeri. Tästä vähän matkaa vasemmalle lähtee polku Taipaleen maalinna (n. 1700-luvun lopulta) valleille. Suoraan eteenpäin tie vie **Taipaleen** (Solovevo) kylään, Taipaleen joen suuhun. 1600-luvulla Taipale oli suuri kauppakeskus ja sillä oli kaupunkioikeudet. Ruotsalaiset hävittivät sen vuosisadan lopulla.

Laatokka

Helpoin tie ihailmaan Laatokan merta: Metsäpirtin keskustan T-risteyksestä vasemmalle Viisjoen yli suoraan eteenpäin. Oikealla olevien talojen jälkeen tie oikealle (maisemakylttiä ennen), noin kilometrin jälkeen talojen välistä oikealle, sitten vasemmalle kohti metsää kapeaa päällystettyä tietä.

Noin 2 km päässä on Vorken eli Iivannan ranta. Oikealla näkyy Igolkan niemi ja vasemmalla Taipaleen joen suussa oleva Paskaluoto.

Koillisen suunnalla näkyy kirkaalla ilmalla kajastus noin 30 km:n päässä olevasta Konevitsan saaresta. Hiekka-ranta on pitkälle matala.

Aallonmurtajan rakennustyö meneillään Metsäpirtissä. Etualalla olevassa rakennuksessa rakennustyön tarvitsemaa sähköä tuottava lokomobiili. Rakennustyöhön tarvittavia kiviä kuljetettiin muualta Metsäpirtistä ja naapuripitäjistäkin. Kuva: Filemon Kuoppa, sen omistaa Filemonin kummitytär Ilmi Ojala os. Taurén, Kalanti.

Lahjoitusmaatalonpoikien muistomerkki

Patsas pystytettiin 1936 talonpoikia koetelleen lahjoitusmaa-ajan muistoksi. Kesällä 2002 patsaan äärellä vietettiin pitäjäjuhlun yhteydessä juhlahetki, kun patsas oli saatu kunnostettua entiseen asuunsa. Patsaan alkuperäinen reliefi löytyi kuin ihmeen kaupalla talvisodan jälkeen. Siitä on valettu kopiot myös Sakkolan ja Pyhäjärven muistomerkkeihin.

Muistojen lehto

Oikealle Hatakanmäelle vievää tietä noin 300 metrin päässä lahjoitusmaatalonpoikien muistomerkistä on vasemmalla puolella Muistojen lehto, vanhan hautausmaan nurkka, johon on pystytetty patsas siellä lepäävien muistoksi sekä toinen sankarivainajille.

Saaroisten aallonmurtaja

Keskustan T-risteyksestä oikealle mentäessä noin kilometrin päässä, lahjoitusmaatalonpoikien muistomerkiltä lähdetään vasemmanpuoleista tietä. Viitta osoittaa: Viisjoki (Pjatiretse) 5 km. Parin kilometrin päässä on oikealla venäläisten sotilaiden hautamuistomerkki. Viisjoen kylästä jatketaan vasemmanpuoleista tietä ja mutkan takaa aukeavat Saaroisten pellot. Noin 2 km päässä, pienen talon jälkeen tie vasemmalle Saunasaareen (Dalekii) huonoa tietä n.2,5 km. Saaroisten rannassa vuonna 1935 valmistunut 600 m pitkä aallonmurtaja, jonka kärjessä edelleenkin vilkkuva loisto.

Vaskelan koski

Noin 12 km Raudusta Metsäpirtin Raajun mäeltä näkyy Suvannon itäinen

sopukka ja Vaskelan koski. Mäen alla Raudun maat ulottuvat pienen matkaa tien yli Suvantoon saakka. Kohta on vasemmalla parkkipaikka ja pieni valkoinen kiosk. Tämä huvikalastajia palveleva yritys myy kalastuslupia ja vuokraa niin vapoja kuin veneitä. Kysyntä on vilkasta. Rauhoitetut arvokalat on päästettävä takaisin koskeen mutta muun saaliin saa mukaansa.

Tien oikealla puolella mäellä olevat rakennukset sijaitsevat entisen Vaskelan kylän paikalla.

Pian tien vasemmalla puolella avautuu laaja peltoaukeama, lietteen pellot. Ne tulivat esiin 1818, kun Taipaleen joki puhkaisi Laatokan ja Suvantojärven välisen kannaksen.

Ilmi Pesonen

www.metsapirtti.net

Muistomatkailua

Evakon luontevin olomuoto on olla matkalla. Näin on tullut useasti ääneenkin sanottua. Sitä omaa paikkaa maan kamaralta on pakko yhä etsiä. Luonnollista siis, että entistä omaa kotipaikkaa käydään katsomassa nyt kun se on mahdollista.

Joku sanoi viime keväänä, että karjalaisten vierailut vanhoilla paikoillaan on poliittinen kannanotto. Kävijät on nykyisille asukkaille viesti: me emme ole unohtaneet!

Ensimmäisen kerran Vienassa, Uhtualla, Rukajärvellä, Kiestingissä ja Petroskoissakin kuuli tarinoita varsinkin sodanjälkeisestä ajasta. Väkinä tuli mieleen kysymys: millaisia mahtoivat

Taipaleen virtaa Metsäpirtissä helmikuussa 2005.

Heikki Immosen perhe muutti 1750-luvulla Jaamasta Korholaan

Immosen sukunimi liitetään yleisesti Savoan, jossa Immosia on asunut 'ammoisista ajoista' alkaen. Karjalan kannaksella ja Laatokan Karjalassa Immosia tavataan 1600-luvulta alkaen lähinnä Laatokan Karjalassa ja isonvihan jälkeen myös Karjalan Kannaksella.

Kirkonkirjatietojen mukaan Immosia asui isonvihan jälkeen Hiitolassa, Impilahdella, Jaakkimassa, Kurkijoella, Muolaassa, Sakkolassa ja Sortavalassa. Eniten sukua löytyy Laatokan Karjalan pitäjistä. Käkisalmen tuomiokirjakortiston mukaan Kannaksen pitäjistä on vain yksi merkintä: Raudun Palkeala vuodelta 1667, Pärttyli Immonen.

Immoset tulivat Metsäpirttiin 1700-luvun alkupuolella. Talvisodan kynnyksellä Immosia asui Martinkorholassa ja Joentaalla. Tyttären kautta geeniä oli toki siirtynyt useisiin muihin sukuihin. Ensimmäiset tiedot ovat Jaaman kylästä, jossa heti kirkonkirjatietojen ensi sivulta löytyy Heikki Immosen perheen tapahtumia vuodesta 1735 lähtien. Vuoden 1724 henkikirjassa ei ole mainintoja Immoesta. Kuolintietojen mukaan Heikki oli Mikon poika. Mis-

tä Heikki on tullut? Missä on esiisäni Mikko Immonen asunut? Kuka tietää?

Heikki Mikonpoika Immosen perhe

Metsäpirtin 1. rippikirjassa (1748-1764) Jaaman kylän kolmannella sivulla on mainittu Heikki 'Hindrich' Immosen perhe. Heikki mainitaan itsellisenä. Sieltä perhe muuttaa vuoden 1750 tienoilla Korholaan. Heikin kanssa mainitaan vaimo Maria Meltonen 'Meldoinen' ja lapset Heikki, Maria ja Matti. Samalla sivulla alempana mainitaan itsellinen Tuomas Immonen (k. 30.03.1756). Tuomaan avioliitosta ja jälkeläisistä ei minulla ole tietoa.

Heikki Mikonpoika Immonen (1700-1776) [I]

Heikki Mikonpk Immonen (s. n. 1700, k. 10.3.1776 Korhola) ja vaimonsa Maria Matintr Meltonen (s. n. 1711 Rautu Vehmainen ?, k. 2.11.1778 Korhola) asuvat ensin Jaamassa ja 1750-luvulta lähtien Korholassa. Heillä lapset: Heikki (1730-1780), Anna (1735-1742), Maria (173_-1799), Matti (1737-1782), Katariina (1740-1809), Yrjö (1743-1813), Anna (1745-1790),

Antti (1747-1753), Pekka (1749-1799) ja Varpu (1753-1799). Heikin lapset on kirjattu syntyneiksi Jaaman kylässä. Henkikirjassa 1754 perhe on merkitty Korholan kylään.

Heikki Heikinpoika Immonen (1730-1780) [II]

Heikki-poika asuu Korholassa. Hän avioituu (1761) Helena Juhontr Kalloksen (1740-1775) kanssa. Helena on kotoisin Korholasta. Heillä lapset: Matti (1765-1825) ja Anna (1775-1775).

Matti Heikinpoika Immonen (1765-1825) [III]

asuu Korholassa talonpoikana. Hän avioituu (1783) Maria Paulintr Häsäsen (1763-1832) kanssa. Maria asuu avioituessaan Metsäpirtin kirkolla. Heillä lapset: Simo, Aatami (1784-1850) [II12], Maria (1786-1787), Liisa (1790) ja Matti (1793-1865).

Maria Heikinpoika Immonen (173_-1799) [I3]

Maria-tytär avioituu (1753) Vilakalaan Simo Meskasen (1729-1775) kanssa. Simon jälkeen Maria avioituu (1778) Yrjö Pastisen kanssa. Mari-

olla sodan jättämät muistot, joista ihmiset hienotunteisesti vaikenivat.

Metsäpirtin asukkaista ensimmäiset muuttivat nykyiselle kotiseudulleen jo 1944-45. He ja heidän jälkeläisensä ovat juurtuneet sinne samoin kuin me sieltä pois muuttaneet nykyisille sijoillemme. Meidän, evakkojen jälkeläisistä useat ovat täysin kotiutuneet uusiin olosuhteisiin, kun heillä muunlaisesta elämästä on tietona vain hiipuvat tarinat ja haalistuvat valokuvat.

Meille kotipitäjän avautuminen oli suuri ilon aihe. Mutta miltähän ilomme ja kyneleemme mahtavat tuntua nykyisistä asukkaista? Vieraat ihmiset viittilöivät käsillään innokkaasti eri suuntiin ja puhuvat yhteen ääneen vierasta kieltä. Tuuppaavat ehkä pihamaal-

le tulevalle kahvipaketin kouraan ja mittailevat hieman omistajan arvioivin silmin nykyistä asumisen tilaa.

On kuultu useita tarinoita miten vieraanvaraisesti uppovieraita on kestitetty ja hyväksi ystäviksi tultu. Ihmisten välillä ymmärrys syntyy, jos on avoin mieli. Loppujen lopuksi samassa jammassahan me olemme, niin Metsäpirtistä lähteneet kuin sinne muuttaneet. Pakon edessä olemme kaikki joutuneet juuriltamme lähtemään ja elämämme uudestaan rakentamaan.

Muistan Raudussa erään rinteen ja sen kupeella pienen mökin. Jo ensimmäisillä käynneillä kuulin, että sinne ei ole menemistä. Se ukko ei meistä tykkää. Hänellä on siihen varmasti omat syynsä.

Miltähän tuntuisi, jos kotipihan tumaan parkkeeraisi vierasmaalainen bussi, ulos purkautuisi täysi lasti ihmisiä, jotka alkaisivat tarkastella paikkoja. Saattaisi huumorintaju joutua meistä aika usealla kovalle koetukselle.

Vasta kuulin kysymyksen: Uskaltaako sinne mennä, kun heittelevät kananmunilla ja kivillä? Voin vakuuttaa, että uskaltaa. Kahden viime vuoden aikana olen käynyt Metsäpirtissä 15 kertaa eikä koskaan ole heitelty millään.

Matkalaisen on hyvä muistaa retkillään yksinkertainen totuus: kohteile maita siten kuin toivoisit itseäsi kohdeltavan. Hyviä kotiseuturetkiä kaikille!

Ilmi

alla on jälkipolvea Meskasen suvun kautta.

Matti Heikinpoika Immonen (1737-1782) [I4]

Matti-poika avioituu (1765) Valpuri Yrjönr Tuokon (1748-1778) kanssa. Valpuri on kotoisin Koselasta. Valpurin jälkeen Matti avioituu (1778) Anna Matintr Kesselin (1758-1809) kanssa. Anna on Raudusta, jonne hän myös muuttaa Matin kuoleman jälkeen avioituen Aatami Huuhkan kanssa. Yrjö Pastisen kanssa. Matin lapsista Katariina (1765-1818) kasvaa aikuiseksi ja avioituu ensin Heikki Paakkisen, sitten Pauli Kalloksen ja viimein Antti Eevan kanssa.

Katariina Heikinpoika Immonen (1740-1809) [I5]

Katariina avioituu (1759) kotikylässä (Korhola) asuvan Mikko Hatakan (1737-1797) kanssa. Heillä lapset: Anna (1760-1803), Johannes (1771), Valpuri (1777), Katariina (1778) ja Jaakko (1778-1828). Luettelosta puuttuu varmasti 1760-luvulla syntyneitä.

Yrjö Heikinpoika Immonen (1743-1813) [I6]

Yrjö avioituu (1771) Liisa Metson (1744-1820) kanssa. Liisa on syntynyt Jaamassa. Heillä lapset: Anna (1777-1798), Yrjö (1779), Valpuri, Pekka,

Heikki (1785), Juho, Aune (1790-1812), Eeva.

Pekka-poika 'Peter Jörss Immonen' [I64] avioituu (1799) Saaroisissa asuvan Liisa Paulintr Sallisen ja hänen jälkeensä (1805) Terenttilässä asuvan Sohvi Karjalaisen kanssa. Anna 'Anna Jöransdr Immonen' avioituu (1795) Metsäpirtin kylään Simo Jaakontr Suden kanssa. Eeva-tytär avioituu (1799) Aatami Kurrosen kanssa Raudun Mäkrään.

Anna Heikinpoika Immonen (1745-1790) [I7]

Anna Heikintr avioituu (1765) Pauli Tuokon (1741-1808) kanssa ja muuttaa Metsäpirtin kirkonkylään. He saavat ainakin 4 lasta.

Pekka Heikinpoika Immonen (1749-1799) [I9]

Pekka avioituu (1778) Maria Hämmäläisen (1756-1802) kanssa. Maria on kotoisin Jaamasta. Perhe asuu kotikylässään Korholassa. Heillä lapset: Kaarina (1780), Valpuri (1783-1787), Aune (1786-1804), David (1789-1805), Anna (1792-1795) ja Maria (1796). Kaarina avioituu (1798) David Paulin Puikkosen (Joentaka) kanssa.

Varpu Heikinpoika Immonen (1753-1799) [Ia]

Varpu avioituu (1771) kotikylässä

asuvan Simo Simonp Paukun (1740-1802) kanssa. Heillä lapset: Kaarina (1770-1855), Simo (1773-1827), Maria (1782), Anna (1785), Antti (1788-1822), Aatami (1792) ja Aune (1792).

Immoset Metsäpirtin eri kylissä

Immoset asettuivat asumaan Jaaman kylään isonvihan jälkeen. Jaamasta Heikki Immosen perhe muutti Korholan kylään 1750-luvulla, jossa pääosa miespuolisesta jälkipolvesta asui 1700-1800-luvuilla. Martinkorholan kylä on entistä suur-Korholan eli tässä mainittua Korholan kylää.

Pekka Immonen [I64] muutti Terenttilään avioituttuaan Sohvi Karjalaisen kanssa. Suku sammui lasten nuoruusiän kuoleman vuoksi. Heidän yhteinen Riitta-tytär on kirjattu syntyneeksi Taipaleeseen.

Joentaalle Immoset saapuivat vuonna 1809. Tällöin sinne asettui asumaan Aatami Immosen [II12] ja Maria Puikkosen perhe. Tämän sukuhaaran jälkeläisiä asui sittemmin useampi polvi Joentaalla.

Kalevi Hyytiä

Heikki Immosen [I] Varpun Kaarinan (Paukku) Kaapren (Hyytiä) Simon Olavin poika.

Tervetuloa Metsäpirtti- juhlille Lempäälään 2.-3. heinäkuuta

On taas aika viettää meille niin rakasta ja perinteistä pitäjäjuhlaa. Tällä kertaa olemme Hämeessä kauniissa Lempäälän kunnassa, joka sijaitsee Tampereen lähellä. Pitäjäjuhlan järjestävät Kirvesmäkikerho ry ja Tampereen seudun Metsäpirttikerho.

Tänäkin vuonna juhlamme ovat kaksipäiväiset. Ne alkavat lauantaina 2. heinäkuuta puoliltapäivin ja jatkuvat illallisella, ohjelmalla ja tanssilla Hotelli Kanavassa. Hotellista mahdollisuus varata huoneita puh. 03-3753 700. Huoneita löytynee myös Lempäälän Luontaiskylpylöstä puh. 03-2823 111

ja Majatalo Hiidenhelmeistä puh. 03-3753 331.

Sunnuntaina 3. heinäkuuta kokoonnumme klo 9.30 Lempäälän hautausmaalle laskemaan kukat sankarihaudoille ja Karjalaan jääneiden vainajien muistopaadelle. Tämän jälkeen siirrymme Manttaalitalolle, jossa ohjelmassa on jumalanpalvelus, kenttälounas ja pääjuhla.

Pirttiläiset – merkitsethän pitäjäjuhlamme kalentereihinne. Kokoonnumme niin vanhat kuin nuoret ystävineen tarinoimaan, muistelemaan ja yhdessä viihtymään. Tuuthan Siekin!

Mauri Ukkonen

Metsäpirtin pitäjäjuhlat 2.-3.7.2005 Lempäälässä

ALUSTAVA OHJELMA

Lauantai 2.7.

Pieni Lempäälä-kierros, johon kuuluu mm. Sakkola-Museo ja Hannu Turkkisen porsaskokoelma

Manttaalitalolla näyttelyitä, kylätapaamisia, sukututkimusta, pientä purtavaa ja arpajaisia.

Järjestää Tampereen Metsäpirttikerho ry

Seuraavaksi Hotelli Kanavalla juhlaillallinen ohjelmiseen

Sunnuntai 3.7.

Kukkalaitteiden lasku Lempäälän kirkkomaalla
Jumalanpalvelus Manttaalitalolla. Saarnaa pastori Pauli Tuohio-
ja
Kenttälounas, näyttelyitä ja pääjuhla

Tarkemmat juhlatiedot seuraavassa Suvannon Seudussa

Lähde Metsäpirttiin!

Kotiseutumatkalle 10-12.6. mahtuu vielä mukaan. Bussi lähtee Turusta ja majoittuminen on Valkjärvellä. Matkan hinta 210 EUR/hlö sisältää ryhmäviisumin, matkan ja puolihoidon.

Nuorten matkalle 17-19.6. mahtuu myös lähtijöitä. Bussi lähtee Turusta. Vinkkinä: hyvä lahja kouluvuodesta! Majoitus Valkjärvellä, hinta 210 EUR/hlö sisältää ryhmäviisumin ja puolihoidon.

Ilmoittautumiset molemmille matkoille 30.4. mennessä:
Ilmi Pesonen 09-694 6309 tai
ilmi.pesonen@welho.com

Sukututkijat huomio!

Suvannon seudun sukututkimuspiiri kokoontuu 2.4.2005 kello 14.00 Karjalatalon Galleria-salissa. Aiheena on Rautu, rautulaiset suvut ja kirjallisuus. Tervetuloa kaikki kiinnostuneet!

Sotien veteraanit 16.4.2005

Perinteisesti Metsäpirtti Seura on kutsunut kerran vuodessa vieraakseen Taipaleessa talvisodassa taistelleet. Nyt haluamme kutsua myös muut Metsäpirtin alueella sotatoimissa olleet niin taistelijat kuin lotat Helsinkiin, Karjalatalon Laatokka-saliin lauantaina 16.4.2005 kello 13.00. Tarjoamme kahvia lisukkeineen. Tervetuloa!

Valmismatkoja Venäjälle kesällä 2005

13.-16.5. Sakkola, Kirvesmäki, Terenttilä, (ryhmävetäjä Aulis Ukkonen, Kirvesmäkikerho)

3.-5.6. Sakkola-Hovinkylä, (Soini Hartikainen, Hovinkylä-seura)

6.-9.6. Pietari. (Heikki Eronen, Lempäälän-Vesilahden Eläkeläiset)

10.-12.6. Sakkolaa ja kannasta kätevästi pikubussilla.

13.-17.6. Aunus/Syväri - ErP5 Sorrin pataljoona.

16.-19.6. Järisevän matka, (Hannu Paukku).

12.-18.7. Karjalaa ja Kalottia, mm. Murmansk. Yhteistyössä Lomalinjan kanssa. (Hannu Turkkinen)

4.-7.8. Nuorisomatka Sakkolaan, (Hannu Paukku)

8.-11.9. Syyskuinen Laatokan kierros, näe Karjalan ruska-aika, kohteena Petroskoi ja Kizin saaret. Yhteistyössä Lomalinjan kanssa. (Hannu Turkkinen)

VESILAHDEN LIIKENTEEN
Venäjän matkoista kesällä 2005 lisätietoa saat retkien vetäjiltä ja Markku Nuoralta,
Myllytie 58, 37370 Narva
puh. 03- 3737 300, 0400 637 730
info@vesilahdenliikenne.net

KANNAKSEN TAISTELUPAIKKAKIERROS to-su 19.-22.05.2005

Matkan hinta: 290 / hlö, maksun eräpäivä 20.4.2005.

Ilmoittautumiset:

Jari Nieminen puh. 0400531670

Kostilantie 180, 31900 Punkalaidun

Matkanmaksu:

Jari Nieminen, Punkalaitumen OP 536501-220142.

Kirjoita myös lähtijöiden nimet.

Lisätiedot:

Jari Nieminen, p. 0400 531 670, Erkki Ahonen puh. 0500234798

Lähtö turistibussilla seuraavilta paikkakunnilta:

5.00 Nakkila

6.00 Punkalaidun

7.00 Tampere.... Pälkäne, Tuulos

8.30 Lahti, rautatieasema, pikavuoro pysäkki

9.00 Omakustanteinen aamiainen Matkakeitaalla Kausalassa

10.00 Kouvola, matkahuolto

11.15 Vaalimaa, Rajahovi

KARJALAA JA KALOTTIA
Kostamus - Kantalahti - Murmansk - Kirkkonniemi - Rovaniemi 12. - 18.7., 7 pv
Ryhmänjohtaja Hannu Turkkinen

635€

ÄÄNINEN LAATOKKA SUOMENLAHTI
Sortavala - Petroskoi - Kizhi - Nurmoilan karjalaiskylä - Aleksanteri Syväriläisen luostari - Terijoki - Viipuri 8. - 12.9., 5 pv
Ryhmänjohtaja Hannu Turkkinen

445€

Lisätietoa ja varaukset
Hannu Turkkinen, 040 5814 398 tai (03) 3752 525
Markku Nuora, 0400 637 630

**M/S CARELIALLA SAIMAAN
KANAVALLE JA VIIPURIIN 21.7.**

98€

Lisätietoa ja varaukset:
Lempäälän Karjalaiset
Eero Pilvinen (03) 3748 929 tai 040 7089 213
tai Markku Nuora, 0400 637 730

• SOTAHISTORIAA • KAUNISTA KARJALAA
• TEEMAMATKOJA LÄHELLE JA KAUS
TILAA UUSI ESITE!

LomaLinja

Aleksanterinkatu 29, 33100 Tampere
puh. (03) 3140 3300 ryhmät (03) 3140 3310
lomalinja@tampere.tournee.fi www.lomalinja.fi

VIRKIN VIRKKEET

Kevään ja kesän odotusta

Maaliskuu on jo pitkällä ja kevään ensi merkkejä kuulee luonnossa eläinten ääntelystä.

Jo varhain aamulla tiaiset puolustavat reviereitään ja hermostuvatkin, jos niitä hiukan matkii.

Jokaisella vuodenaajalla on omat erityispiirteensä. Jokaisella meistä joku niistä on ehkä rakkain. Itse olen vuosien myötä alkanut pitää niistä kaikista. Onko se iän mukanaan tuomaa pehmeyttä vai mistähän se johtuu?

Kevään odotus hermistää ja valmistautuminen alkukesään tuo aina mieleen lapsuuden ja sen aikaiset muistikuvat. Odotettiin koulun loppumista ja kesäloman alkamista. Lomalla sai olla vapaasti maalla ja osallistua mielenkiintoisiin maatalon töihin, jolloin vielä elettiin hyvinkin perhekeskeistä elämää ja naapureidenkin kanssa oli nykyistä enemmän yhteistä tekemistä.

Kevätkauden hiljentyamisen aika oli aina pääsiäisen tienoo. Koristellut pajunvitsat ja maalatut munat sekä

palmusunnuntaina tapahtunut virpominen on jäänyt mieleen. Tuolloin käytiin virpomassa lähisukulaiset, kummit ja naapurit hokemalla joku vanhemmilta oppima virpomaloru.

Harrastin sitä vielä aikuisenakin ja huvittavana muistikuvana on Aino-tätini virpominen puhelimesta, kun erehdyin ensin virpomaan talon englantilaisinsinöörin rouvan, jolle asia oli outo.

Pääsiäisenä yleensä elettiin hyvin kurinalaista elämää. Pitkänäperjantaina ei menty kylään ja kotonakin oltiin mitään äänekkästä työtä tekemättä. Ulos leikkeihin sai mennä vasta pitkänäperjantain jälkeen. Ruokapuolesta tulee mieleen erityisesti mämmin valmistaminen ja sen aiheuttama tuoksu. Mämmin syönte kerman kera oli makoisaa ruokaa ja vielä nytkin maun suussa muistaa.

Pääsiäisen vietolla on pitkät perinteet ja siihen on liittynyt hyvinkin monenlaisia kansantapoja riippuen heimosta ja paikkakunnista. Eri uskontokunnissa myös tavat vaihtelevat. Varsinkin ortodoksisissa kirkossa pääsiäiseen valmistautuminen ja sen vietto on suuri juhla.

Perinteiden säilyttämiseksi olisi toivottavaa, että perheissä pääsiäisen sanoma kokoaisi jäsenet yhteen ja rauhoituttaisiin yhdessä oloon.

Viime lehdessä olleisiin tunnistamiskuviin sain palautteen Raimo

Pärssiseltä, joka ilmoitti Aili Pärssisen tunnistamien henkilöiden nimet. Kiitos Ailille!

Lehden 1/2005 sivulla 12 ollut henkilökuvaa ei ollut Eemil Virkki, vaan kirjoittajan Niilo Virkin isä Eero Virkki nuorena.

Sitten tuntemuksia lähestyvistä kesästä. Päällimmäisenä tietysti on mielessä meno Vuokselaan ja sen matkan esivalmistelut. Varauksia on tehty runsaasti ja tilaa on vielä rajoitetusti.

Suvannon seudun ympäristön pitäjällä on ollut mietintäpalaveri, miten ”toinen toistamme tukien” voimamme yhdistäen saisimme lisää puhtia toimintoihimme.

Romanskin kunnanjohtajakin on kuulemma vaihtunut ja tarkoituksenamme on käydä tervehdyskäynnillä hänen luonaan.

Kirjoituksia entisistä ajoista, tavoista ja elämästä sekä sattumuksista olisi mukava saada lisää julkaistavaksi tämänkin lehden lukijoille.

Ottakaa rohkeasti yhteyttä vuoksela-laiset tai Vuoksela-tietävät.

Kevään odotuksin

Taisto Virkki

taisto.virkki@luukku.com
p. 050 - 553 8607
03 - 363 1750 ilt.

VUOKSELA-SEURAN KOTISEUTUMATKA 9-12.6.2005

Vuoksela-Seuran neljän päivän kotiseutumatkan kohteena on Vuoksela kotikylien lisäksi maisemat, joita vanhempiemme ovat ennen vanhaan kulkeneet. Valkjärvi lähitienoineen on ollut merkittävä vuokselaalaisten elämässä. Kysy matkasta lisää Virkin Taistolta. Paikkoja on enää rajoitetusti.

**VANHEMPIEMME
JALANJÄLJILLÄ
KANNAKSELLA**

Seuran sihteeri Laila Saario (vas), Veikko Juvonen (oik) ja keskellä Aili Hakonen touhuamassa Arepyhäillanvietos-
sa 29.12.2004.

Vuoksela-Seuran kuulumisia Aahku, apsatti, hetas...

Nämä ja paljon muutakin selviää tulossa olevasta Vuokselaan murreanojen kirjasta, joka on vielä kuvitusta vaille ja jonka koamisessa kunniapuheenjohtajamme Veikko Juvonen on tehnyt varsin mittavan työn.

Tämä kirjanen, ensimmäinen kyläkirja Vuokselaan, Uudestakylästä, sekä kokoamisvaiheessa oleva Sotiemme Vuoksela matrikkeli olivat eniten puhuttaneet aiheet, kun Vuoksela-seuran hallitus kokoontui 26.2. Hämeenlinnassa.

Tietysti ensin käsiteltiin tuo virallisempi puoli. Taisto Virkki jatkaa puheenjohtajana, Pentti Warvas varapuheenjohtajana ja Raija Jyrinki, Kauko Komonen, Kaisu Pasanen, Maritta Repo, Pentti Ruohotie, Raija Santanen, Tapio Sihvo, Ossi Tukia, Veerti Uosukainen ja sihteeri Laila Saario muodostavat hallituksen.

Kuluvan vuoden tulevaa toimintaa käytiin läpi ja huomattiin, että kyllä karjalaiset moneen paikkaan ehtivätkin.

Alkaneesta vuodesta sen verran, että työvaliokunta kokoontuu tarpeen mukaan. Varsinainen vuosikokous pide-

tään 2.7. klo 17 kerhoravintola Seiskassa, Hämeenlinnassa, entiseen tapaan. Muistojen iltaa vietämme samassa paikassa, heti kokouksen jälkeen.

Lahteen Karjalaisiin kesäjuhliin lähemme joukolla. Pentti Warvas lupasi huolehtia lippumme liehuvan mukana sunnuntaina juhla-iltaa ja hänellä ovat airueetkin jo tiedossa.

Kauko Komonen huolehtii kilvestä ja omista airueistaan, joista sihteeri on jo varannut toisen paikan.

Internetsivujen kehittämiseen ryhtyvät: pj Taisto, vpj Pentti, Tapio Sihvo sekä Timo Broman.

Vuokselaan nykyisen hallinnon, eli Romanskin kunnan viranomaisiin pitää olla yhteydessä aktiivisesti ja sen asian ottivat hoitaakseen pj Taisto ja kunniapj Veikko.

Perinteikäs kotiseutumatkamme ajan-kohta on 9.-12.6. Taisto hoitaa ryhmän kokoamisen jo rutiinilla. Matkasta on tässä lehdessä tietoa lisää muualla. Lu-
vassa on taas laadukas matka ”Vanhempiemme jalanjäljillä Kannaksella”.

Seuramme yksi tarkoitus on tallentaa Vuokselaan historiaa. Ja jotta tietoa saada kootuksi ja saatetuksi julkai-

sukuntoon, sekä edelleen myyntiin, tarvitaan myös rahaa.

Toisekii kerra saahaa miittiä, jot mitä mie oikei tekisin.

Elikkä ostelkaa hyvät ihmiset jo varastossa olevia julkaisujamme, näin saadaa varoja uusien kirjojen tekoon.

Mainittakoon vielä, että me kaikkien teemme talkootyötä tämän yhteisen asiamme eteen. Menossa on 56. toimintavuosi ja tähän mennessä jäsenmaksua ei olla peritty ja varat on kerätty tuotemyynnillä ja muilla toiminnoilla.

Olemme saaneet joukkoomme uuden talkoolaisen, Raija Paavilaisen, joka tulee sota-arkistosta keräämään vuokselaisten kantakorttitietoja matrikkeliä varten. Tervetuloa Raija!

Niin – ja nuo alussa olevat murre-sanat tarkoittavat; kova halu/hinku, kengän korko, ihmisrakas/sydämellinen/herttainen.

En minäkään niitä ennen tiennyt.

Kevätterveisin

Laila Saario
Vuoksela-seuran sihteeri

Vuokselan kansakoulujen historiaa

Karjalassa oli syyslukukauden alussa 1939 kansakouluja kaikkiaan 701. Niissä oli opettajia 1774 ja oppilaita 53.728. Kansakouluopettajia valmistettiin Sortavalan ja Suistamon seminaareissa. Oppikouluja oli 24, niistä 12 valtion kouluja.

Muistakin opettajaseminaareista valmistuneita nuoria opettajia kiinnosti alueen koulut johtuen syrjäseutulisän maksamisesta.

Kirjoituksessa käsitellään yleisellä tasolla Vuokselan kansakouluhistoriaa ja myöhemmissä lehden numeroissa otetaan tarkempaan käsittelyyn koulu kerrallaan.

Sakkolan kunnan ensimmäinen kansakoulu perustettiin 1874 ja Valkjärven neljä vuotta myöhemmin. Näissä emäpitäjien kouluissa saivat Ruununvallan ja Vuoksentaan kulkakuntien asukkaatkin käyttää lapsiaan, jos kenellä oli siihen halua. Matkat näihin kouluihin olivat pitkät, joten kovinkaan moni ei jaksanut sinne lapsiaan lähettää. Monissa taloissa katsottiin sitä paitsi kouluja vielä karsaasti ja pelättiin niiden kasvattavan vain herroja, joille ei maatalouden harjoittaminen enää maistuisikaan. Mutta tällaiset, siihen aikaan yleiset ennakkoluulot karisivat vähitellen ja kouluja alettiin vaatia rakentamaan muuannekin kuin pitäjien keskusta.

Sakkolassa tehtiin päätös koulun perustamisesta Räihärantaan 1881. Vielä samana vuonna koulu aloitti toimintansa. Se oli myöhemmin itsenäistyneen Vuokselan ensimmäinen kansakoulu. Vuonna 1892 perusti Valkjärven kunta ns. Vuoksentaan koulun Uuteenkylään. Vuonna 1916 tämä koulu sai Uudenkylän kansakoulun nimen. Näiden koulujen perustaminen merkitsi huomattavaa edistysaskelta Vuoksela seudun kouluoloissa. Kerrotaan, että Vuoksentaan kouluun otettiin aluksi vain vanhempia pyrkijöitä, sillä tulijoita oli runsaasti. Kaikki eivät ennättäneet suorittaa koko nelivuotista oppijaksoa, ennen kuin täyttivät 17 vuotta, jolloin

Oppilaskirja

N:o 127 jonka omistaa

Tyynne Pelonen

syntynyt joulu kuun 12 p:nä 1990

Kirjoitettu Vuoksela n

Päiväkiven kansakouluun:

1 osastolle loka kuun 1 p:nä 1990

2 osastolle _____ kuun _____ p:nä 19_____

3 osastolla _____ kuun _____ p:nä 19_____

4 osastolle _____ kuun _____ p:nä 19_____

Saanut päästötodistuksen

_____ kuun _____ p:nä 19_____

oli lähdeittävä rippikouluun.

Kun vuonna 1913 oli päätetty perustaa koulut sekä Kuninkaanristin että Päiväkiven kyliin ja kun Muolaan kunnan perustama koulu Vuosalmella oli alkanut toimintansa jo vuonna 1902, oli itsenäistyneessä Vuokselan kunnan toiminnan alkaessa jo viisi kansakoulua. Pitäjän laajuuteen ja asukasluukuun nähden voitiin silloisissa oloissa kunnan kansakouluja pitää tyydyttävänä. Mutta nuori kunta tahtoi muutenkin kiinnittää huomiota kouluolojen kehittämiseen. Kunnankokouksessa 1916 kehoitettiin kunnallislautakuntaa huolehtimaan siitä, että koulujen sisustuksessa sekä muissa senkaltaisissa asioissa noudatettaisiin yhtäläisyyttä. Lukuvuoden 1917 alusta lähtien päätettiin antaa oppilaille ilmaiset oppikirjat ja muut tarvikkeet. Virsikirja, katekismus ja "testamentti" katsottiin kuitenkin kuuluvaksi jokaisen kodin omiin hankintoihin kuuluvaksi.

Huonoimmassa asemassa koulun-

käyntiin nähden oli kunnan pohjoisin osa, Hirvisaari, josta liikenneyhteydetkin muuanne olivat vielä erittäin huonot. Hirvisaaren kansakoulun perustaminen vuonna 1918 merkitsi sen tähden suurta edistysaskelta niin kunnan kansakoulutoimen kuin paikallisen väestönkin kohdalla. Tammikuussa 1921 kunnanvaltuusto hyväksyi uuden kansakoulupiirijaon, jonka mukaan kunnan kuudentena kansakoulupiirinä oli Hirvisaari. Tähän piiriin tulivat kuulumaan Hirvisaarella sijaitsevat Kuninkaanristin, Päiväkiven ja Uudenkylän talot sekä Tonterin, Suikin, Kiurun ja Juvosten talot Sammutselän rannalla.

Yleisen oppivelvollisuuslain tultua hyväksytyksi kunnanvaltuusto hyväksyi heinäkuun 27 päivänä 1925 entisen kuuden koulupiirin asemesta Vuokselan jaettavaksi kymmeneen koulupiiriin. Nämä olivat Alholan, Hirvisaaren, Kuninkaanristin, Noisniemen, Päiväkiven, Räihärannan, Uudenkylän, Vuok-

"Monissa taloissa katsottiin sitä paitsi kouluja vielä karsaasti ja pelättiin niiden kasvattavan vain herroja, joille ei maatalouden harjoittaminen enää maistuisikaan."

selan ja Vuosalmen sekä Kalliolan koulupiirit. Uusia piirejä olivat Alhola, Noisniemi, Vuoksela ja Kalliola, joka kuului Vuosalmen kylään. Kun Äyräpään kunta vuoden 1926 alussa aloitti

toimintansa, siirtyivät Vuosalmen ja Kalliolan piirit Äyräpään ja Vuokselaan jäi kahdeksan koulupiiriä.

Näin montaa koulupiiriä tuskin olisi tarvittu, jolleivät vesistöt olisi katkaisseet kulkuyhteyksiä. Koulut jäivät näin ollen pieniksi kahden opettajan tai supistetuiksi kouluiksi. Koulumatkat eivät olleet piirijaon toteuttamisen jälkeen enää yleensä viittä kilometriä pitempiä.

Kun tämän suunnitelman mukainen toteutus näytti muodostuvan taloudellisesti raskaaksi, tehtiin seuraavana vuonna uusi suunnitelma Alholan ja Noisniemen piirien poisjättämisestä ja toisaalta oppivelvollisuuden täytäntöönpanoon kymmenen vuoden lykkäystä. Näihin esityksiin ei kuitenkaan

suostuttu.

Vuonna 1923 asetettiin oppivelvollisuuslain edellyttämä 3-jäseninen kouluvaliokunta.

Vuonna 1938 valtuutettiin kunnanhallitus sopimaan koululääkärin ja kouluhoitajattaren palkkaamisesta. Ensimmäinen lääkärintarkastus suoritettiin kouluilla vuonna 1939.

Ennen talvisotaa oli näin saatu koulut kuntoon ja oppivelvollisuuden täytäntöönpanosuunnitelma oli toteutettu. Pitäjän alueellisen rikkinaisuuden takia oli vain jouduttu melkoisessa määrin turvautumaan supistettuihin kouluihin, joita kunnassa oli kolme.

Talvisota lopetti myös kansakoulutoiminnan, opettajat siirtyivät muun Suomen kansakouluihin ja sodan melkeissä koulurakennuksiin kohdistui myös sodan tuhoja.

Siviilien takaisinpaluu syksyllä 1941 oli luvanvaraista ja ensimmäisiä tehtäviä oli sadon korjaaminen, rakennusten siivoaminen ja kunnostaminen tavoitteena luoda siedettävät olosuhteet myös lasten ja vanhusten paluuta silmälläpitäen. Siirtoväen lapset evakkotaiपालेन eri vaiheissa menettivät myös oppimis-aikaa muihin Suomen lapsiin verrattuna. Kun perheet palailivat takaisin oli tärkeää saada myös opetustoimi alkuun. Vuoden 1942 aikana koulujen toiminnot käynnistyivät Vuokselaan puutteista huolimatta. Hyvällä yhteishengellä kunnan esikunta toiminnassa tarkastajan, koulujen johtokuntien, opettajien ja perheiden työtävaikutuksella opetustoiminta käynnistyi sota-ajan olosuhteista riippumatta.

Kevään 1944 koulun päättäjaisjuhla jäi viimeiseksi koulutapahtumaksi, kun ennen juhannusta taas jouduttiin pakon edessä evakkotielle eroon koulukaverista, ystävistä ja tutuista opettajista.

Taisto Virkki

Lähde:

Vuokselan arkistoaineistot

Koululaisille annetun Oppilaskirjan sisältö oli varsinaisen koulumenes-tyksen kirjaamisen lisäksi oppilaita ohjaava ja toisaalta vanhempien ja koulun välinen kirjallinen viestintätapa.

Velvollisuudet koulun ulkopuolella.

Tuntien loputtua on mentävä kotiin pysähtelemättä tiellä. Kaikilla koulumatkoilla on käytäytävä kauniisti ja arvokkaasti, tuottaen kunniaa koululle, sillä koulun kunnia on ensi kädessä sinun oma kunniasi.

Vanhempia ihmisiä on aina kunnioittavasti tervehdittävä, kohdeltava ja puhuteltava. Milloin aika ihmiset puhuvat, täytyy lasten olla vaiti.

Auta vanhuksia ja vaivaisia. Anna ilolla apuasi kaikille, joille voit avuksi olla.

Suojele pikkulintuja ja muita eläimiä, jotka eivät voi vaivojaan valittaa.

Elä tarpeettomasti vahingoita kasvejakaan, sillä ne ovat luonnon kaunistuksena sekä ihmisten ja eläinten ilona.

Pidä aina siitä huoli, ettet ota tai turmele toisen omaisuutta etkä loukkaa toisen oikeutta; jos näet epärehellisyyttä, vääryyttä ja väkivaltaa, koeta sitä estää neuvoilla, varoituksilla ja toimenpiteilläkin, jos se on tarpeen ja siihen kykenet.

»Mitä tahdotte ihmisten teille tekävän, tehkää te myös heille!»

»Rehellisyys perii maan.»

»Kohteliaisuus on ihmisen paras kaunistus ja — halvin.»

Ole tottelevainen ja nöyrä vanhempiasi kohtaan, siten tuotat heille iloa sekä itsellesi tyytyväisyyttä ja mielenrauhaa.

Hyvät Sakkolajuuriset – nyt kiireesti :

Varaa paikat itselle ja seurueellesi **matkalle Sakkolaan 3. – 5. 6. 2005**, jolloin meille on luvattu majoitus **Hovinkylän luxus-hotellissa** ! Olemme suunnittelemassa matkaa yhdessä petäjärveläisten kanssa, mahdollisesti yhdellä isolla ja yhdellä pikkubussilla joustavuuden takia, Vesilahden liikenteen hoitamana. Haluttaessa osa voi silloin olla 4 päivää.

Majoitus onnistuu em. paikkaan, jos saamme mahdollisimman nopeasti tiedon lähtijöiden määrästä. Nyt on ilmoitautuneita n. 20 hlöä, mutta yli 40 tarvitaan. Alustava hinta-arvio on alle 250,- e / 3 pv / hlö puolihoidolla, ja noin 50,- e enemmän, jos haluaakin olla 4 päivää. Mahdollisista lounaista tai 1 hlön huoneesta tulisi lisämaksut.

Matkareitti kulkee Vesilahdelta Tampereen, Valkeakosken, Hämeenlinnan ja Helsingin kautta. Kohteita perillä ovat ainakin Petäjäjärvi, Hovinkylä, Ojaniemi, Lapinlahti, Riiska, Rautu - Metsäpirtti / Laatokka, Sakkola, Kelja, Kiviniemi, jokin taistelupaikka ja tietysti Viipuri.

Varaukset Soini Hartikaiselle tai Teuvo Kupariselle, p. 09-801 5617 tai 0400-612 347, tai Markku Nuoralle, 03-373 7300 tai 0400-637 730.

Siltä varalta ettei em. aika sovi :

Pienemmän porukan 2 päivän kevätretki on ajateltu toteuttaa 25.- 26. 4. 2005, joko pikkubussilla tai vaihtoehtona junalla Viipuriin ja Topin kyydillä eteenpäin. Majoitus vaatimaton, ruokailut kohtuulliset, hinta-arvio 150,- e / hlö / puolihoidolla. Paikkavaraukset Soini Hartikaiselle mahdollisimman pian.

Pyyntö: On tullut aika maksaa vuoden 2005 vuosijäsenmaksut á 10,- euroa, tai uudet ainais-jäsenmaksut á 100,- euroa. Hovinkyläseuran hallintotili on 551105 – 24129 (TaSOP Narva).

Kiitos entisille jatkaville jäsenille ja uusille mukaan tuleville !

Toivomus: Juhlakirjaamme ”HOVINKYLÄ – OJANIEMI 1924 – 2004 ” on vielä saatavana Soinilta á 50,- e. Samoin postikortteja á 50 senttiä / kpl, tai 3,- e / 8 kpl sarja!

Tapahtuneita:

Hovinkyläseuran väkeä koontui syyskokoukseen ja -retkeilylle ja pikkujoulun viettoon 28.11.2004 Turkuun ja Raisioon 15 hlöä.

Retkiohjelman oli tutustumiset Rettigin palatsin alla olevaan keskiaikaiseen Turun kaupunkiin, sekä Tuomiokirkon museoon.

Mielenkiintoisia: Turusta siirryttiin Aila ja Erkki Aspin kutsusta heidän kotiinsa Raisioon. Tarjoilu oli yltse- vuotavaista, ja yhdessäolo tunnelmallista. Ja arpajaiset tuottoisat, kiitos palkintojen tuojille. Suurkiitos retkeilijöiltä isäntävälle!

Sakkola-Seuran kokoukseen osallistuttiin su 20.2.

Tulevia tapahtumia:

Kutsu kevätretkeilylle ja hallituksen kokoukseen **pääsiäismaanantaina 28.3. 2005 klo 13.00 Hämeenlinnassa** vanhassa **Hämeen Linnassa**. Kokouksen kahvioissa. (Linnassa, tai opastus viereiseen Tykistömuseon kahvioon.) Samalla on mahdollisuus tutustua myös ainutlaatuihin Vankilamuseoon. Kyyditys rautatieasemalta klo 12.50 järjestetään pyytävälle !

Mirja Antila o.s. Rytty on kutsunut väkemme **Hovinkyläpäivän viettoon** Vantaalle. Tutustumme Lottamuseoon ja vietämme kyläpäivää Mirjan ilmoittamassa paikassa **lauantaina 11.6.2005**. Samalla pidämme vuosikokouksen. Asiasta tarkemmin seuraavassa jäsentiedotteessa. Yritämme järjestää niin, että myös junalla voi kulkea Tikkurilaan, tai busseilla ohjeiden mukaan, jos ryhmäkyttejä ei ole käytettävissä.

Sakkola-juhla on Orivedellä sunnuntaina 31.7.2005.

Muista kuin omista Sakkolan matkoista kesäkaudella näkyy esimerkiksi Suvannon Seudussa, ja muutakin mielenkiintoisia tietoja talven aikana meiltä ja muilta!

Hyvää kevään odotusta!

Soini Hartikainen

Sakkola-Seuran puheenjohtaja vaihtui

Sakkola-Seura ry:n vuosikokouksessa 20.2.2005 Karjalatalon Galleria-salissa Helsingissä oli paikalla iskujoukko entisiä sakkolalaisia. Rivit eivät ole harventuneet, mutta taas vuodella vanhettuneet. Uusien jäsenien myötä ei ikäjakama ole paljonkaan nuortunut.

Tähän kysymykseen kiinnitettiin huomiota useissa puheenpuoroissa. Erityisesti eroava puheenjohtaja Eila Aro kehoitti kokouksen osanottajia tuomaan mukanaan seuran tilaisuuksiin nuorempaa väkeä, vaikkakin aikaisemmin mainittu syy haittaa eli entisestään kiihtynyt työelämä ei anna sijaa monille harratuksille. Onko siis seuramme toimintamuodot riittävän houkuttelevat?

Osallistumisessa mm. seuran ulkopuolisiin tilaisuuksiin on myös vähentynyt. Se näkyy siinäkin, ettei yhteiskuljetuksiin ole enää halukkaita kuin ennen, jolloin joukolla lähdettiin. Ikä painaa! Seuran jäsenmäärä on nyt 187 lisääntyneenä vuoden aikana kahdella.

Perinteitä noudattaen kokous käsitteli viralliset asiat nopeasti ja juohevasti. Puheenjohtajaksi valittiin Teuvo Kuparinen ja sihteeriksi Anni Purontaa. Toimintakertomushyväksyttiin samoin tilit tilintarkastajien lausunnon perusteella.

Tili- ja vastuuvapaus myönneettiin johtokunnalle.

Jäsenmaksuksi hyväksyttiin entisen suuruinen 12 euroa.

Toimintasuunnitelma hyväksyttiin keskusteluilla siivittäen seuraavasti:

Virpomisjuhla palmusunnuntaina 20.3. klo 13 Karjalatalon Galleria-salissa. Järjestäjänä on Virkki Käsityö-museo. Virpovitsatalkoot ovat samassa paikassa 19.3. klo 11.

Kirkkojuhla helatorstaina 5.5. Jokelassa.

Retki Seurasareen ja kyykkäottelu kesäkuussa.

Sauna- ja tarinailta Jollaksessa Karjalaisten kesäkodilla 7.7. klo 18.

Pitäjäjuhla Orivedellä 31.7. Kuljetusmahdollisuudesta ilmoitetaan

Suvannon Seudussa.

Kekri 29.10. yhdessä Metsäpirtti-Seuran kanssa klo 13 Karjalatalon yläsalissa.

Pikkujoulua vietetään Nyyrikissä 3.12

Edellisten lisäksi ovat mahdollisia esimerkiksi teatterikäynnit sekä osallistuminen Karjalan Liiton ja muiden karjalaisjärjestöjen toimintaan mahdollisuuksien mukaan.

Tulo- ja menoarviohyväksyttiin johtokunnan esittämässä muodossa.

Sakkola-Seuran monivuotinen puheenjohtaja Eila Aro ilmoitti ettei ole enää käytettävissä puheenjohtajaksi. Puheenjohtajaksi valittiin sitten yksimielisesti varapuheenjohtajana toiminut Risto Rantakari.

Erovuoroisista johtokunnan jäsenistä valittiin uudelleen Teuvo Kuparinen, Markku Naskali ja Anni Purontaa (seuran taloudenhoitaja). Eila Aro valittiin myös johtokuntaan. Muut johtokunnan jäsenet ovat edelleen Meeri Häkkinen (seuran sihteeri), Heikki Karjalainen ja Pekka Pärssinen. Seuran johtokunnan varajäseninä jatkavat Lilli Kuparinen ja Leena Rantakari. Tilintarkastajiksi

valittiin Maj-Lis Stenbäck ja Enni Strenell sekä varalle Meeri Lampinen ja Alli Ollikainen (uusi).

Tiedottamiseen on käytetty kotiseutulehteä Suvannon Seutua, jonka välityksellä tiedot on saatu hyvin perille. Jäsenkirjeet on edelleen lähetetty sääntöjen vaatimissa tapauksissa, koska kaikille ei tule Suvannon Seutua. Myös Karjala-lehteen on toimitettu eri aiheita käsitteleviä juttuja.

Erityisesti on pidetty yhteyttä naapuripitäjiin mm. onnittelujen muodossa. Tärkeää osaa seuran toiminnassa näyttelee jäsenten merkkipäivien muistaminen.

Sakkola-Seuran vetäjän vaihtuessa seuraa seuraava ikäkuusi uusi aikakausi. Eilalla on henkilökohtainen ote ja muisto Karjalassa ja erityisesti Haparaisissa olemiseen ja elämiseen. Sillä tiedolla hän ohjasi yhteisöämme ja piti yhteyttä muihin karjalaisiin yhteisöihin. Merkittävästi hänen työarmonsä näkyy myös seuramme arkiston järjestämisessä. On todella arvokasta, että hän jatkaa seuramme johdossa ”rintamajäsenenä”.

Teuvo Kuparinen

OLET SYDÄMELLISESTI Tervetullut!

Sakkola-Seuran perinteinen kirkkopyhä

helatorstaina 05.05.2005 **JOKELAN KIRKOSSA**

Jumalanpalveluksen toimittaa pastori Eila Patokoski

Kirkkokahvit yhdessä

Jokelan Karjalaisten ja kirkkokuoron kanssa.

Junayhteydet: **08.12** Helsingistä saapuu Jokelaan **08.49**

*

08.48 Helsingistä saapuu Jokelaan **09.29** **

Asemalta on kävelymatkaa, mutta asemalta voi ottaa taksikyydin (9 hengen tilataksi) kirkolle.

* Lähiliikennejuna **R** Kouvolaan

** Lähiliikennejuna **H** Riihimäelle

Ilmoittautuminen 20. 4. – 3. 5. Leena Rantakarille

puh: 09 – 714 036

GSM: 040 – 514 16 82

e-mail: leena.rantakari@elisanet.fi

Revon suvun vanhin 90-vuotiaaksi

Juhana Heikinpojan pojan Mikko revon (1834-1915) suvun vanhin Tyyne Annala, o.s. Repo eli Mikon Mikon Oivan tytär. Kuvasi Vieno Lammi, o.s. Repo, kotonaan Läyliäisissä toukokuussa 1998.

90 vuotta täytti 8.3. Mikon Mikon Oivan Tyyne – sukumme vanhin Tyyne Lempi Annala, o.s. Repo.

Tyyne syntyi 8.3.1915 Hilja ja Oiva Revon esikoistyttäreksi Sakkolan Kaarnajoen Mikkolassa. Tyttövuovasta tuli kolmannen sukupolven edustaja samassa talossa ja taloudessa, sillä ennestään perhekuntaan kuuluivat isovanhemmat ja lisäksi isän veljiä ja siskoja, jopa perheineen. Tällaiset suurperheet olivat tavallisia silloisessa Karjalassa.

Pian Tyyne sai kaverikseen veljen ja sitten siskoja ja veljiä, kunnes sisaruksia oli kaikkiaan 11. Talossa kuhisi väkeä. Vähitellen osa toisesta sukupolvesta hajaantui omille teilleen ja talonpito siirtyi Hildalle ja Oivalle.

Tyynen osallistui jo ”pienest pittää” siskojen ja veljen likottamiseen. Ei se aina lystä ollut, kun omat leikit piti lopettaa, mutta minkäs teit. Koulunlähdtö helpotti tilannetta. Iän karttuessa piti oppia erilaisia kotiasiareita. Lähes samanikäisen tädin Emmen kanssa se olikin rattoisaa.

Rippikoulun jälkeen alkoivat kiin-

nostaa mm. hiihto-, yleisurheilu- ja näytelmäharrastukset. Utala kun oli, Tyyne sai haltuunsa Vilakkalan Nuorisoseuran lahjoittaman kiertopalkinnon voitettuaan viitenä vuonna perätysten sekä hiihdon että kolmiottelun. Palkinto on edelleen Tyynellä kotonaan Kuusankoskella kunniapaikalla. Tyyne sanoi, että hiihto sujui sukkelaan, kun oli oman isän tekemät suukset.

Jatkokoulun jälkeen oli edessä ammatinvalinta. Maalaistalon tyttärenä oli luonnollista, että karjanhoito kiinnosti. Vuoden harjoittelun jälkeen, Jääskessä Komilla, oli Tyyne valmis hakeutumaan Talin Karjanhoitokouluun, josta hän valmistui karjakoksi. Päämääränä oli myöhemmin valmistua tarkistuskarjakoksi. Karjakkona Tyyne ehti olla Sommassa vain vuoden, sillä kotona tarvittiin apuvoimia perheen kasvaessa. Näin Tyynestä tuli jälleen kotikylän Kaarnajoen tyttöjä.

Nyt alkoi varsinainen kurssiaika. Martta-toiminta oli alkanut vireänä ja erilaisia kursseja järjestettiin kylän naisille. Oli puutarha-, kutoma-, kananhoito-, säilöntä- ja muita ruokakursseja ynnä muuta. Kotona opittiin lisäksi monet asiat. Piti osata esimerkiksi pellavan ja villan käsittely, saippuan valmistus, perunajauhonteko. Elettiin lähes omavaraistaloutta ja kaikki taidot äidit opettivat tyttärilleen, tuleville emännille.

Jossain välissä oli aikaa mennä mukaan Nuorisoseuran näytelmäpiiriin. Tyyne näytteli muun muassa Autotyössä Friskiä ja 5500 Kuin viheltämällä Leilana. Esityksiä oli Vilakkalan Nuorisoseurantalolla ja käytiin myös kiertueilla, ainakin parina vuonna Raudussa ja Kiviniemessä. Ohjaajana oli Ida Pappinen-Renqvist Viipurista.

Sota sotki Tyynen niin kuin monen muunkin suunnitelmat. Sotaa edelsivät linnoitustyöt sekä Kaarnajoen että Koverojan pattereille ja siellä tarvittiin kanttineissa muonituslattia – ja sinne Tynekin lähti. Sota syttyi ja alkoi ensimmäinen evakkotaival. Tyynellä se alkoi näin: Polkupyörillä ”toisii Hilja

”Piti osata esimerkiksi pellavan ja villan käsittely, saippuan valmistus, perunajauhonteko.”

kans” Pyhäjärven asemalle, jossa Tyyne tavoitti äidin viiden nuorimmaisensa kanssa, ja sulloutui muiden kanssa härkävaunuun suuntana Suonenjoki. Kuitenkin päädyttiin Toijalan asemalle ja sijoituskohde oli Kylmäkoski. Kylmä siellä olikin. Keson isäntä haki meitä hevosella ja luovutti kotonaan haltuumme kylmillään olleen kamarin ja keittiön. Tyyne ei sinne jäänyt, vaan lähti ”toisii Hilja kans” Tipurin vanhainkotiin hoitamaan Sakkolasta siirrettyjä vanhuksia.

Seuraava etappi oli Tottijärven Sorva. Tyyne tuli sinne perästäpäin, sillä hän oli välillä hakeutunut karjakoksi Viialaan Hinkalle vuoden ajaksi. Kauaa ei Tyyne viipynyt Tottijärvelläkään, vaan muonitustyöt kutsuivat: tällä kertaa Savonlinnaan Pesingin saareen.

Tällä välin oli kotiväki siirtynyt isän ostamalle maatilalle Vessariin Vilppulassa. Oli välirauhan aika. Miehet ja isot siskot siirtyivät takaisin Karjalaan ja Tyyne jäi isännän töihin äidin ja nuorimpien kanssa. Maat kynnettiin, kylvettiin ja korjattiin sato. Talvella Tyyne oli mukana metsätöissä, tehtiin pakollinen määrä motteja ja tuvassa taas naisten töitä karjanhoidon ohella.

Rauhan aika oli lyhyt. Alkoi jatkosota. Muu väki palasi Karjalasta Vessariin. Tyyne jatkoi oppimisensa talon töissä, kunnes olot vähän rauhoituivat ja lähti sitten Tyrväälle tarkistuskarjakkokurssille lukuvuodeksi. Koulun jälkeen tilanne oli yhä sekava, sota jatkui. Tyyne palasi taas kotiin, ja aika kului suurperheen keskellä. Talossa oli taas kolmen sukupolven edustajia, useita isän veljiäkin. Töiden ohessa

Kaarnajoella Mikkolan talon, Oiva Revon, puutarhassa Marttojen puutarhakursseilla tieltävästi 1920-luvun lopulla. Kuvassa vas. takana Revo Hilda (Hilda Repo), edessä Alpiini Hessa (Helena Viskari, o.s. Repo) takanaan opettaja ?, kyykyssä vas. Revo Emma (Emma Koiranen), Hestäni Helli (Helli Jortikka), Emmen takana Sepä Alma (Jortikka, o.s. Repo), Juhannekse Iita (Iida Viskari), Oati Aino (Jortikka) ja Toisii Hilja (Repo), edessä vas. Kuupo Kaarlo äit, Revo Tyksä (Tyyne Annala) Nalli Ain (Aino Repo) ja Suutari Alviina (Läärä).

”Töiden ohessa lähetettiin paketteja tuntemattomille sotilaille ja kirjoitettiin kenttäpostia sotapojille.”

lähetettiin paketteja tuntemattomille sotilaille ja kirjoitettiin kenttäpostia sotapojille. Tyynen kirjoittelusta seurasi, että hän nappasi ”sotasaaliikseen” vänrikin, josta sodan jälkeen tuli hänen aviomiehensä.

Taas kääntyi lehti Tyynen elämässä. Kesällä 1946 pidettiin kaksoishäät Aune-siskon kanssa, monipäiväiset karjalaiseen tapaan. Aviomies Vilho lähti lopettelemaan lukujaan Tampereen Teknillisessä opistossa ja Tyyne

jäi kapioiden tekoon kotiin. Valmistuttuaan Vilho sai työpaikan Tampellasta ja niin Tyynestä tuli kaupunkilainen. Perhe kasvoi Kari-pojalla. Puolison uusi työpaikka löytyi Kuusankoskelta Kymi-Yhtiön ammattikoulusta insinööriopettajana.

Kuusankoskesta tuli viisihenkisen perheen pysyvä asuinpaikka 35 vuodeksi. Lapset Kari, Eija ja Vappu ovat saattaneet lukunsa päätökseen ja perustaneet perheet. Tyyne on tästä kaikesta erityisen iloinen ja ylpeä.

Leskeksi Tyyne jäi vuonna 1987. Takana päin ovat monipuoliset harrastukset, kuten reserviupseerinaiset, voimistelu, kielen opiskelu ja matkustelu. Vielä yli 85-vuotiaana hän aloitti uutena kielenä ranskan opiskelun radion ja television välityksellä.

Yhdeksän lastenlasta ovat valloitta-

neet mummon sydäimestä valtaisan osa. Tyynellä on aina ollut hyvät välit lapsiin ja heidän perheisiinsä.

Mieluisaa on ollut muistella siskotapaamisten yhteydessä elämää, niin ”koton Karjalass” ja ”hoastella suu makijaks ko murreki o iha kiele peäl”. Pari kertaa Tyyne on käynyt kotitahuvillaan – ja ”Karjala pittäis soaha takasi”.

Nykyisin Tyyne asustaa Kuusankosken Mäki kylän palvelukeskuksessa, jossa nautittiin kakkukahvit 8.3. Varsinaiset synttärät pidetään oman perhekunnan kesken pääsiäisen tienoilla Tyynen kotona.

Lämpöiset onnentoivotukset ja Taivaan Isän siunausta toivovat siskot, veli ja lapset perheineen.

Siskosi

Vieno-Loviisa

VUOSIA TÄYTTÄNEITÄ

Hilja Länsirinne 90 vuotta

29.1. 2005 täytti äitimme Hilja Länsirinne, o.s. Kerminen 90 vuotta kotonaan Lempäälän kirkonkylässä Lempoissa. Kahvipannu oli kuumana koko juhlapäivän, jolloin lähinnä naapurissa asuvia ystäviä sekä seurakunnan ja kirkkokuoron edustajia kävi päivänsankaria tervehtimässä.

Kauempana asuvat sukulaiset olivat vuorossa seuraavana päivänä, jolloin ajettiin autokolonnana Vesilahdelle Narvan taakse Hukianhoiviin juhlaa viettämään. Ruoka, kahvi ja kakku maistuivat ja ”kaikilla oli niin mukavaa” kuten erään aikaisemman - luultavasti Sakkolan porsaan - nimipäivillä. Päivänsankarin lapset nimittäin esittivät vähintään seitsemänäänisesti Putte-Possun nimipäivistä tehdyn parannetun painoksen. Muutakin ohjelmaa esitettiin: Soitot siellä soitettiin ja laulut laulettiin. Veikko Lavi on todennut, että jokainen ihminen on laulun arvoinen. Jos Veikko vielä eläisi, hän olisi varmaan samaa mieltä meidän kanssamme, että äiti-Hilja on vähintään kahden laulun arvoinen. Vanhin poika Yrjö oli tehnyt pitkään työtä ja rustannut laulun,

jossa oli 16 säkeistöä. Se oli kronikka äiti-Hiljan elämästä. Tosin siinä ei saatu raapaistuksi kuin hieman pitkän ja vaiherikkaan elämän ensimmäistä neljänestä.

Paljon on Hilja tosiaan ehtinyt kokea: työtä ja raadantaa, neljä sotaa, evakkoon lähdöt, 23 muuttoa, vaikeita sairauksia ja tapaturmia, omaisten poismenoja ynnä lukuisia muita pienempiä vastoinkäymisiä. Kansalaissodassa 1918 kaatui sukulaismiehiä. Talvi- ja jatkosodat piti jokaisen siihen aikaan eläneen suomalainen kokea. Tauno-puoliso oli armeijan kanta-aliupseeri ja joutui osallistumaan vielä Lapin sotaan. Kuvia aikoja ne olivat vaimolle ja perheelle. Äiti-Hiljan muistelmissa on otsikko ”Muutimme 22 kertaa”. Muistelmät päättyvät Moisiossa asumiseen. Omaisten poismenoista traagisin lienee jääminen orvoksi kolmevuotiaana.

Moni olisi varmasti sortunut edellä kuvatuun kaltaisissa vaikeuksissa. Äidillä on kuitenkin vahvuuksia, joiden turvin hän on kestänyt: Äidin muisti ja järki ovat toimineet aina täysin kirkkaina ja toimivat edelleen. Muutenkin hänen terveytensä on näihin päiviin saakka ollut varsin hyvä. Hänellä on aina ollut ympärillään rakastavat läheiset: oma äiti ja veli, hyvä puoliso ja seitsemän lasta, runsaasti lastenlapsia ja lastenlastenlapsia sekä paljon ystäviä. Äiti on aina säilyttänyt avoimen ja optimistisen mielen. Tärkein vahvuus kaikista kuitenkin lienee luja luottamus Jumalaan.

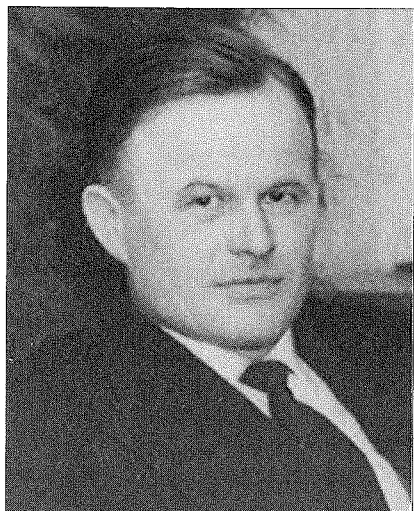
Yrjö Länsirinne

Hiljalla ja kummi-poika Tapio Viskarilla näyttävää olevan mukavia muistoja kerrottavana toisilleen.

80 vuotta täytti 17.11.2004 Eino Emil Kuisma Punkalaitumella. Hän on sotaveteraani (JR4), aikoineen Punkalaitumen Karjalaisten rahastonhoitaja, Sakkola-Säätiön varajäsen ja kirja-asiamies. Kotikylä Sakkolassa Valkjärvi.

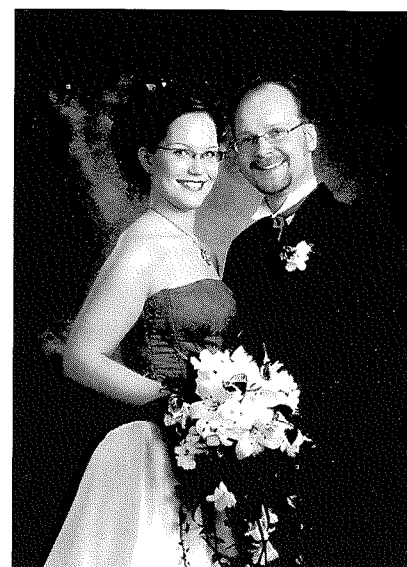

80 vuotta täytti 29.12.2004 Matti Lopenen Punkalaitumella. Sotaveteraani, maanviljelijä, nykyään suksillakin viihtyvä eläkeläinen. Kotoisin Sakkolan Arkuntanhuasta.

Rytyille 600 vuotta täyteen

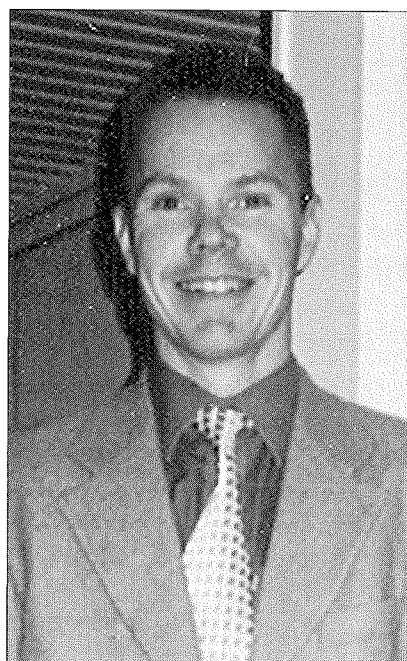
Viime lehdessä oli kuva Ryttyjen sisarusarjasta tiedolla, että yhteensä heillä olisi täyttynyt 500 vuotta. Oikea luku on kuitenkin 600 vuotta, tarkentaa Mirja Anttila.

Vihittyjä

Hanna, o.s. Vuorenpää, ja Pasi Halonen vihittiin avioliittoon Espoon Tuomiokirkossa 4.12.2004. Vihkimisen suoritti tuomiorovasti Marjatta Laitinen. Hannan isän Ilkan äiti on Reta Vuorenpää, o.s. Kuuppo Sakkolan Volossulasta Suvannon rannalta.

Varatuomariksi

Petri Juhani Lampulle on 21.12.2004 myönnetty varatuomarin arvo. Auskultoinnin hän suoritti Turun käräjäoikeudessa. Petri Lampun isoisä on Lauri Lampu Sakkolan Ojaniemestä.

KUOLLEITA

Rauha Koskinen in memoriam

Rauha Koskinen, os. Hämäläinen syntyi 4.9.1914 Metsäpirtin Saaroisten kylässä ja hän nukkui hiljaa pois 26.1.2005, 90 vuoden iässä.

Kalastajaperheen tyttärellä oli ulkoisesti vaatimaton lapsuuden ja nuoruuden aika, mutta sitä rikkaampi oli kodin henkinen perintö. Rauha meni miehelään Vaskelan kylään Mikko Koskiselle. Vaskelan runon kylästä jäi luterilaiselle nuorikolle ortodoksinen perintö monessa muodossa. Vuonna 1938 Rauha ja Mikko saivat asutustilan Heinjoen Kämärän kylästä. Oli tärkeää päästä Viipurin tuntumaan sillä sieltä oli lyhyt matka lapsilla oppikouluun.

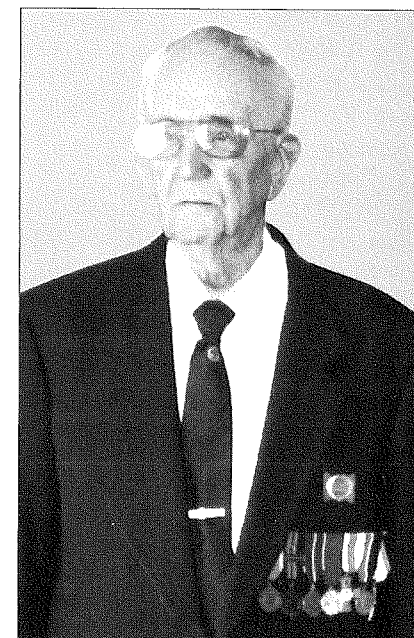
Kaikki oli juuri rakennettu valmiiksi syksyllä 1939. Talvisodan aikana koko kylä poltettiin, samalla paloivat Rauhan unelmat ikiomasta kodista. Alkoi tavallinen karjalaisen naisen tarina: evakkoreissut - kesällä 1942 taas Kämärälle - uudelleen evakkoon - vihdoin asutustila, ns. kylmä tila, Karkkilan lähelle. Vuosien raivaaminen, rakentaminen ja lasten koulutus oppikoulussa Karkkilassa. Kun viisi lasta pääsivät Helsinkiin yliopistoon ja korkeakouluihin, merkitsi se samaa kuin Rauha itse olisi päässyt mukaan sellaiseen koulutukseen, josta hän oli jäänyt paitsi.

Rauha rakensi ympärilleen oman kauniin kodin. Samaa harmoniaa hän vaali ihmissuhteissaan. Marttojen työ oli lähellä häntä ja käsitöet antoivat taitavalle Rauhalle oman luomisen lähteen. Kun

Rauha oli jäänyt yksin, hän sai vielä uuden elämäntehtävän: Karjalaisen naisen elämäntarinan kirjoittamisesta Karjalan Liiton ja Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kirjoituskilpailuun vuonna 1997. Ensimmäinen sija jaettiin kolmelle ja Rauha oli yksi heistä. Tahtuman suojelija, eduskunnan puhemies Riitta Uosukainen jakoi palkinnon Kalevalan päivän aattona 27.2.1999. Käsikirjoitus julkaistiin Karkkilan Kotiseutuyhdistyksen kustantamana kirjana ”Laatokkani hiekkaranta oli valkoinen”. Menestyksen innoittamana Rauha kirjoitti vielä herkän runokoelman alkaen lapsuuden ajasta aina esikoisensa syntymään. Rauha sai Tasavallan Presidentin myöntämän Suomen Valkoisen Ruusun Ritarikunnan ensimmäisen luokan mitalin kultaristein, äitienpäivänä 2002.

Nämä olivat Rauhalle viiveellä tulutta elämän palkkaa. Hän sai pitkän elämänsä loppupuolella kaikki rakkaat ihmiset lähelleen 90-vuotispäivänään syyskuussa 2004. Rauhaa, hänen sydämensä lämpöä, elämänsä viisautta ja kertomuksia Laatokan hiekkarannoilta ja kalastajien arjesta jäi kaipaamaan suuri sukulaisten ja ystävien joukko.

Pikkuveli **Viljo Hämäläinen**

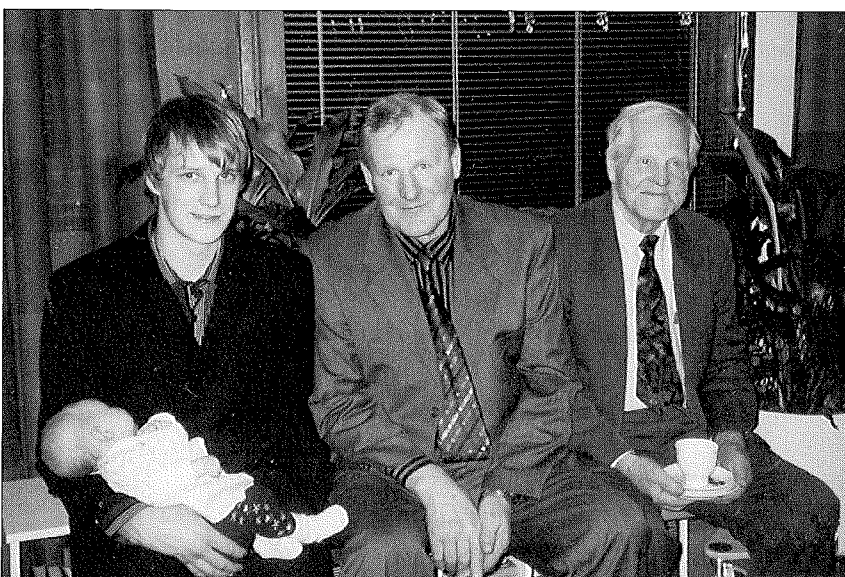

Varastonhoitaja, vääpeli evp. Lauri Kalervo Männikkö kuoli vaikean sairauden murtamana Lahdessa 4. 12. 2004. Hän oli kuollessaan 86-vuotias, syntynyt 12. 7. 1918 Sakkolan Kiviniemessä.

Neljän polven potretteja

Kuvassa toinen vas. Toini Hynnä, jonka puoliso oli Aaro Hynnä Sakkolan Viiksanlahdelta. Hänen vanhempansa olivat Anna-Liisa ja Väinö Hynnä. Oikealla Toinin tytär Raili Renfors, hänen poikansa Jan Renfors ja hänen kaksostytöt Viivi Olivia ja Nelli Josefina Renfors. Tytöt syntyivät 19.11.2004, kuva on otettu jouluna 2004.

Oikealta Antti Auvinen, hänen poikansa Antero Auvinen ja hänen poikansa Topi Auvinen sekä Topin tytär Unna. Pikku Unna kastettiin 26.12.2004. Isoisomummit Sakkolasta Helli Nisunen, o.s. Kiuru ja Maija Auvinen, o.s. Käppi.

Pikku Unnan mummit neljännessä polvesta, oik. Helli Nisunen ja vas. Maija Auvinen.

Vilakkalan

Eevat

SUKUKOKOUS

Hämeenlinnassa

29.5.2005 klo 9.30 alkaen.

Ilmoittautumiset

15.5 mennessä

Jorma Länsirinne

Kytöperänkuja 2 04430

Järvenpää

puh. 044-3209313.

Tarkempi ohjelma

seuraavassa lehdessä.

Tervetuloa!

”Hovinkylä

– Ojaniemi

1924 – 2004”

on koulujemme ja kyliemme yhteinen juhlakirja ja arvokas historianteos.

Kirjassa on asiaa myös koko Sakkolan pitäjältä ja Kannaksen alueelta.

Kirjassa on peräti 370 suurta A 4 kokoista sivua.

Tietoja on yli tuhannesta henkilöstä, kymmenistä suvuista, yli sadasta talosta ja tiluksesta, satoja valokuvia ja karttoja, ja kuvauksia elämästä ennen ja nyt.

Kirjan hinta on kovakantisena juhlakirjana 50,- euroa / kpl.

Tilaukset voi tehdä maksamalla Hovinkyläseura / Juhlakirja -tilille

504104 – 214482

ennakkomaksua 20,- euroa, tai puhelimella tai kortilla:

Meeri Häkkinen

p. (09) 8011381,

Katajatie 8, 02360 Espoo, tai

Soini Hartikainen

p. (03) 6751482, 0400-207844,

Jähkyentie 66, 14700 Hauho.

SUVANNON SEUTU

Suvannon ympäristön kotiseutulehti vuodesta 1957. Ilmestyy 8 krt vuodessa.

Toimitus: Suvannon Seutu,
Rautasemantie 375,
37500 Lempäälä

Päätoimittaja

Marjo Ristilä-Toikka, Lempäälä
Puhelin 040 730 2622
tai (03) 374 8 448 iltaisin
marjo.ristila-toikka@kolumbus.fi

Metsäpirtin yhdyshenkilö

Ilmi Pesonen,
puh. 09-694 6309 tai 040730 6166
ilmi.pesonen@welho.com

Vuokselan yhdyshenkilö

Taisto Virkki, Tampere
p. 03- 363 1750 tai 050-553 8607.
taisto.virkki@luukku.com

Toimituskunta

Esko Kallonen, Eero Koppanen,
Ritva Koski, Juha Kuisma,
Hannu Paukku, Aila Alanen,
Ilmi Pesonen, Taisto Virkki

Tilaushinta 20 euroa/vuosikerta.

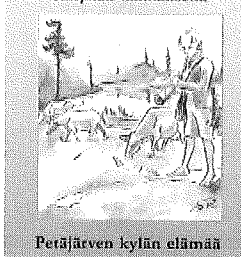
Ilmoitushinnat 0,20 euroa
palstamillimetri (+alv 22%)

Julkaisija: Sakkola-Säätiö **Kirjapaino:** Koski-Print, Valkeakoski

PETÄJÄRVI

Sakkolan pitäjässä
Karjalan kannaksella

Tilaa nyt Petäjäjärvi-kirja!

30 euroa kpl, hintaan lis.postikulut.

Kirjassa 430 sivua, 270 valokuvaa!

Tilaukset:

Marjo Ristilä-Toikka p. 040- 730 2622

Teuvo Kuparinen p. 09-801 5617

Yrjö Raaska p. 03- 3739 541

Ritva Koski p. 03- 3739 728

sekä Sakkola-Säätiöltä

SAKKOLA-
JUHLATORIVEDELLÄ
SUNNUNTAINA

31.7.2005

Tilauskuponki SUVANNON SEUDULLE

Tilaan pitäjälehti Suvannon Seudun, vuosikerta 20 euroa

Nimi:

Osoite:

Lahjatilauksen saaja:

Palautetaan osoitteella: Suvannon Seutu, Rautasemantie 375, 37550 Lempäälä.

Tai tilaa sähköpostitse: marjo.ristila-toikka@luukku.com

SAKKOLA-SÄÄTIÖ

Hannu Turkkinen,
hallituksen puheenjohtaja,
Turkkisentie 12, 37550 Lempäälä,
puhelin 040-5814398 tai
03-3752525
hannu.turkkinen@kotiportti.fi

Aaro Viskari, varapuheenjohtaja
Helsingintie 32, 37560 Lempäälä,
p. 03-3676 190, 0400-836656

Matti Naskali, sihteeri,
Rautaranta 8, 28400 Ulvila,
p. 02-538 0855, 0500-721902
matti.naskali@mknpalv.inet.fi

VALTUUSKUNTA

Hannu J. Paukku, puheenjohtaja,
Harjatie 5, 32210 Loimaa
p. 02- 762 8152, 0500-741296
hannu.paukku@punkalaidun.fi

Esko Kallonen, varapuheenjohtaja
Kukkolantie 4, 37560 Lempäälä
p. 03- 3676603, 040-5540747

SAKKOLA-SEURA

Eila Aro, puheenjohtaja
Viikkokuja 4 A 3, 02200 Espoo
p. 09- 884 9402

HOVINKYLÄSEURA

Soini Hartikainen, puheenjohtaja
Jähkyentie 66, 14700 Hauho
soini.h@surfeu.fi
p. 03 -675 1482, 0400 -207 844

METSÄPIRTTI SEURA RY

Kalevi Hyytiä, puheenjohtaja
Norppakuja 6A, 01480 Vantaa
p. 04050 22750
kalevi.hyytia@metsapirtti.net

Kimmo Laulajainen, varapj
Kaarikuja 1 A 3, 00940 Helsinki
p. 09-304 854, 040534 5062

Ilmi Pesonen, sihteeri
Porslahdentie 10 A 13,
00960 Helsinki
p. 09-694 6309, 040730 6166
ilmi.pesonen@welho.com

METSÄPIRTTIKERHOT:

TAMPEREEN METSÄPIRTTIKERHO

Helka Korpela
Kalevan puistotie 13 C 58
33500 Tampere
p. 040565 0905
helka.korpela@kolumbus.fi

ETELÄ-POHJANMAA

Esko Lylander
Mustikkatie 1, 66400 Laihia
p. 06-4771300, 050599 7720
Mauno Hämäläinen
Vaasantie 270, 61600 Jalasjärvi
p.06-456 0482, 040527 4960

UUSIKAUPUNKI

Anneli Virtanen
Pappilankuja 15, 23600 Kalanti

0031012>KESTO /0037550
Hynnä Tauno
Kurkipolku
37550 LEMPÄÄLÄ

TURKU

Erkki Hiltunen, puheenjohtaja
Kerttulinkatu 20 C 38 , 20520 Turku
puh.0505908803
Niilo Kiiski, sihteeri
Tennaritie 7, 21200 Raisio
puh. 02-4383167 tai 0503575767

METSÄPIRTTI- JÄRJESTÖT TMK

Leo Laulajainen, puheenjohtaja
Tulustie 6 as 3, 32440 Alastaro
p. 04004 89059

KIRVESMÄKI KERHO RY

Aulis Ukkonen
Tunnelitie 6 A 17
02700 Kauniainen
p. 09-505 1897, 0400 522854

METSÄPIRTTI ARKISTO

Mynämäen kirjasto
Yhteyshenkilöt:
Kari Ahtiainen p. 0445843107
Markku Lemmetti
02-4310956, 050-5119720
marku2@saunalahti.fi

VUOKSELA-SEURA ry

Taisto Virkki, puheenjohtaja
Paununkatu 24, 33700 Tampere
taisto.virkki@luukku.com
p. 03 - 363 1750, 050 - 553 8607

Laila Saario, sihteeri
Rauduskoivunkuja 6,
36600 Pälkäne
taistosaario@netti.fi
p. 03- 534 3240, 040-586 0691

Sukututkimusasiat

Pentti Warvas,
Tervatie 25, 03100 Nummela
pentti.warvas@dnainternet.net
p. 019 - 334 606

Internet-asiat (vuoksela-seura.fi)

Timo Broman, Kurkelantie 619
25460 Toija
timo.broman@kisko.salonseutu.fi
p. 02 - 739 8419, 050 - 3335152

PITÄJÄMME INTERNETISSÄ

www.vuoksela-seura.fi

www.sakkola.fi

www.metsapirtti.net

SUVANNON SEUTU

Sakkolan, Metsäpirtin ja Vuoksenan pitäjälehti,
ilmestyy 8 kertaa vuodessa, vuosikerta 20 euroa.